

brå

ntu

Nationella trygghetsundersökningen

NTU Kortanalys 3/2021

Nationella trygghetsundersökningen - uppföljningsintervjuer 2020

En redovisning av omständigheter kring rapporterade brotthändelser

Innehåll

Sammanfattning	4
Resultatredovisning.....	4
Inledning	7
Resultat.....	8
Resultatredovisning.....	8
Resultat om gärningspersonen	9
Typ av brottsplats	24
Anmälningsbenägenhet.....	27
Referenser	29
Bilagor	31
Bilaga 1. Metod	31
Bilaga 2. Internt bortfall.....	44
Bilaga 3. Resultat med konfidensintervall	46

urn:nbn:se:bra-1018
© Brottsförebyggande rådet 2021

Författare: Sofie Lifvin
Omslagsillustration: Helena Halvarsson
Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna kortanalys kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Sammanfattning

Den här kortanalysen omfattar ett urval av resultaten från ett antal uppföljningsintervjuer till Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2020. Det var andra gången sådana intervjuer gjordes i sin nuvarande form.

Intervjupersonerna var ett urval av de respondenter som i huvudundersökningen för NTU 2020 uppgav att de utsattes för brott under 2019. Syftet med intervjuerna är att få fördjupad kunskap om omständigheter kring utsattheten för olika typer av brott. De brottstyper som ingick i uppföljningsintervjuerna för NTU 2020 var personrån, sexualbrott, misshandel, hot, trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri. De omständigheter som presenteras i kortanalysen handlar dels om gärningspersonen: gärningspersonens kön och ålder, vilken relation den brottsutsatta hade till gärningspersonen samt om gärningspersonen var alkohol- eller drogpåverkad vid händelsen. Vidare presenteras resultat över vilken typ av plats som händelsen skedde på samt om händelsen uppges ha polisanmälts. Med sådan kunskap har samhället och rättsväsendet bättre möjligheter att satsa på det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete som behöver prioriteras.

Resultatredovisning

I den här resultatredovisningen beskrivs olika omständigheter kring de brotts handlingar som personer i åldern 16–84 år uppgett att de utsattes för under 2019. Redovisningen beskrivs på *händelsenivå*, och har alltså fokus på brotts handlingarna. Så långt det är möjligt är resultaten uppdelade på om händelsen drabbade män eller kvinnor.

Gärningspersonens kön

I majoriteten av de rapporterade brotts handlingarna var gärningspersonen en man, oavsett den utsatta personens kön. Andelen med manlig gärningsperson var särskilt stor när män utsattes för personrån, och när kvinnor utsattes för sexualbrott.

Gärningspersonens ålder

Det vanligaste var att gärningspersonen var 18–34 år, både när män och när kvinnor utsattes. Skillnader mellan könen kan dock utläsas vid misshandel. När män utsattes var gärningspersonen 18–34 år i majoriteten av

händelserna, men när kvinnor utsattes var det ungefär lika vanligt att gärningspersonen var 17 år eller yngre som 18–34 år. När det gäller utsatthet för hot är det en relativt likartad fördelning mellan utsatta män och kvinnor, sett till gärningspersonens ålder. Störst andel brotts handlinger begicks av någon i åldern 35–64 år, oavsett den utsatta personens kön. När kvinnor utsattes för sexualbrott och när män utsattes för personrån är det betydligt vanligare att gärningspersonen var 18–34 år jämfört med övriga åldersgrupper. När kvinnor utsattes för trakasserier är åldern 35–64 år vanligast för gärningspersonen, följt av åldern 18–34 år.

Relation till gärningsperson

Störst andel brotts handlinger 2019 uppges ha begåtts av en helt okänd person, oavsett den brottsutsatta personens kön. Däremot syns flera skillnader mellan män och kvinnor när man studerar varje brottstyp. När män utsattes för misshandel var gärningspersonen oftast okänd, något som var mycket mindre vanligt bland kvinnor. När kvinnor utsattes var gärningspersonen oftast en vän eller bekant alternativt en partner eller före detta partner. Vid hot är gärningspersonen oftast helt okänd, oavsett den utsattas kön, men andelen är betydligt större bland män. Störst andel av trakasserierna begicks av en helt okänd person följt av en vän eller bekant, oavsett den brottsutsattas kön, även om nivåerna är högre bland män. När kvinnor utsattes för sexualbrott var gärningspersonen helt okänd i drygt hälften av fallen. En okänd person var också det klart vanligaste svaret för handlinger när män utsattes för personrån.

Gärningspersonen alkohol- eller drogpåverkad

När det gäller om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog syns inga större skillnader mellan könen för brottstyperna misshandel och hot. Vid misshandel är det vanligast att gärningspersonen inte var påverkad, oavsett om den brottsutsatta var en man eller en kvinna, även om andelen är större bland kvinnor. Även vid hot var gärningspersonen oftast inte påverkad, oavsett den brottsutsattas kön. När kvinnor utsattes för sexualbrott är det ungefär lika vanligt att gärningspersonen var påverkad som inte påverkad. När män utsattes för personrån var det betydligt vanligare med en icke påverkad gärningsperson.

Typ av brottsplats

Typen av brottsplats varierar sett till den brottsutsattas kön. Misshandel av män skedde främst på en allmän plats, något som är betydligt mindre vanligt när kvinnor utsattes. De flesta misshandelshändelserna bland kvinnor skedde i stället i en bostad, vilket inte alls är lika vanligt bland män. Vad gäller hot uppges en majoritet av handlingerna ha inträffat på en allmän plats, oavsett den utsattas kön, även om det är vanligare bland män. När en kvinna utsattes för hot var en bostad den näst vanligaste platsen, något som i stället är minst vanligt när den brottsutsatta var en man. Nästan hälften av sexualbrotten mot kvinnor skedde på en allmän plats. När män utsattes för personrån skedde en tydlig majoritet av handlingerna

på en allmän plats.

Anmälningbenägenhet

De flesta händelserna under 2019 har inte polisanmälts. Resultaten visar också att anmälningbenägenheten varierar med den brottsutsattas kön för de flesta brottstyper. Anmälningbenägenheten är störst för kort-/kreditbedrägeri, oavsett den utsatta personens kön, även om nivån är högre när en kvinna utsattes. Sett till kvinnliga brottsutsatta är hot och misshandel näst vanligast att polisanmäla, och för båda är anmälningbenägenheten högre än när män utsätts. Bland män är det i stället näst vanligast att personrån har polisanmälts. Anmälningbenägenheten när män utsätts är minst vid trakasserier, men nivån är ungefär densamma som när kvinnor utsätts. Minst andel polisanmälningar ses när kvinnor utsatts för sexualbrott och försäljningsbedrägeri, medan en större andel försäljningsbedrägerier polisanmäls när män utsätts.

Inledning

Den här kortanalysen syftar till att redovisa ett urval av resultaten från de uppföljningsintervjuer som gjordes för andra gången i sin nuvarande form i Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2020.

Intervjuerna gjordes med ett slumpmässigt urval om 3 000¹ personer av de som i huvudundersökningen för NTU 2020 uppgivit via en webb- eller postenkät att de utsatts för brott, i syfte att få fördjupad kunskap om omständigheter kring brotten. De brottstyper som ingick i uppföljningsintervjuerna för NTU 2020 var personrån, sexualbrott, misshandel, hot, trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri. Max tre händelser följdes upp per person, och om personen utsatts för fler än en brottstyp var det max två händelser per brottstyp som följdes upp.

De omständigheter som uppföljningsintervjuerna berör är exempelvis var och när brottshändelserna ägde rum, om de polisanmälts och vilken relation de brottsutsatta hade till gärningspersonerna. Sådan kunskap ger bättre möjligheter för samhället och rättsväsendet att satsa på det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete som behöver prioriteras mest.

För att läsa om metoden för uppföljningsintervjuerna i NTU 2020 hänvisas till bilaga 1. För den specialintresserade har en kortanalys gjorts som mer detaljerat beskriver genomförandet av uppföljningsintervjuerna samt innehåller en kvalitetsbedömning av datamaterialet för uppföljningsintervjuerna i NTU 2019 (Brå 2020a).

¹ 1 person utgjorde övertäckning vilket innebär att nettourvalet var 2 999 personer.

Resultat

Resultatredovisning

De resultat som presenteras i den här kortanalysen görs utifrån uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. I resultatredovisningen beskrivs olika omständigheter kring de brottshändelser som personer i åldern 16–84 år² uppgett att de utsattes för under 2019. De omständigheter som presenteras i kortanalysen handlar dels om gärningspersonen: gärningspersonens kön och ålder, vilken relation den brottsutsatta hade till gärningspersonen samt om gärningspersonen var alkohol- eller drogpåverkad vid händelsen. Vidare presenteras resultat över vilken typ av plats som händelsen skedde på samt om händelsen uppges ha polisanmälts. Brotstyperna försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri ingår enbart i resultaten om anmälningsbenägenhet. Anledningen är att de resultat som ingår i den aktuella kortanalysen främst rör omständigheter kring brottshändelser som inte är aktuella för bedrägeribrotten. Redovisningen beskrivs på *händelsenivå* och gäller alltså de brottshändelser som personer i huvudundersökningen uppgett att de utsattes för under 2019. Resultatredovisningen innehåller en beskrivning av de mönster och eventuella nivåskillnader som syns. Redovisningarna är uppdelade på om händelsen drabbade män eller kvinnor³, så långt som det är metodologiskt möjligt.

I varje redovisningsgrupp ska det vara minst 100 observationer⁴ för att resultaten ska redovisas. Gränsen har dragits för att 1 procent ska motsvara minst en observation. Exempelvis är antalet observationer bland män som besvarat uppföljningsintervjuer för sexualbrott för litet, vilket innebär att resultaten enbart redovisas för kvinnor.

Något som är viktigt att beakta vid tolkning av resultaten är att urvalsundersökningar, såsom NTU, är behäftade med en viss osäkerhet och

² Urvalet består av personer som är födda 1936–2004. De som är födda 2004 fyllde 16 år under undersökningåret 2020. Därmed ingår även personer som vid undersökningstillfället var 15 år gamla.

³ Avser juridiskt kön.

⁴ Med observationer avses här brottshändelser.

aldrig kan ge exakta nivåer.⁵ Istället ger de en indikation om hur omständigheterna kring särskilda brotts handlingarna ser ut. Eftersom en del av frågorna i undersökningen kan uppfattas som känsliga, kan de medföra att vissa intervjupersoner inte vill besvara dem. Detta kan bland annat vara fallet för särskilt integritetskränkande brott, såsom sexualbrott, och för brotts handlingar som har begåtts av någon man känner, såsom en närstående i hemmet. En konsekvens kan därför vara att vissa brotts typer samt vissa omständigheter kring brotts handlingarna underskattas. Resultaten i den här rapporten bör därför tolkas med försiktighet (se avsnittet *Tillförlitlighet* i bilaga 1). Resultaten redovisas i form av beskrivningar i text och figurer. För att se resultaten i tabellform med konfidensintervall, hänvisas till bilaga 3.

Referensperioder

Referensperioden för självrapporterad utsatthet för brott är *föregående kalenderår*. Resultaten från uppföljningsintervjuerna i NTU 2020 avser alltså utsattheten 2019.

Resultat om gärningspersonen

Nedan presenteras resultat som handlar om gärningspersonen. Notera att resultaten alltid avser en gärningsperson per händelse oavsett om det var en eller flera gärningspersoner vid brotts tillfället. För trakasserier ingår det i huvudfrågan att man ska ha utsatts av en och samma person. Om det vid misshandel, hot, sexualbrott och personrån var fler än en gärningsperson får den brotts utsatta besvara frågor om den person som var mer aktiv än de andra. Om de var lika aktiva får den brotts utsatta själv välja vilken av gärningspersonerna som frågorna ska gälla.

Gärningspersonens kön

I uppföljningsintervjun för NTU 2020 ställs frågan om gärningspersonens kön. Resultaten visar att gärningspersonen uppges ha varit en man i 92 procent av alla brotts handlingar⁶ och en kvinna i 8 procent av handlingarna. Nedan särredovisas resultaten på de olika brotts typerna.

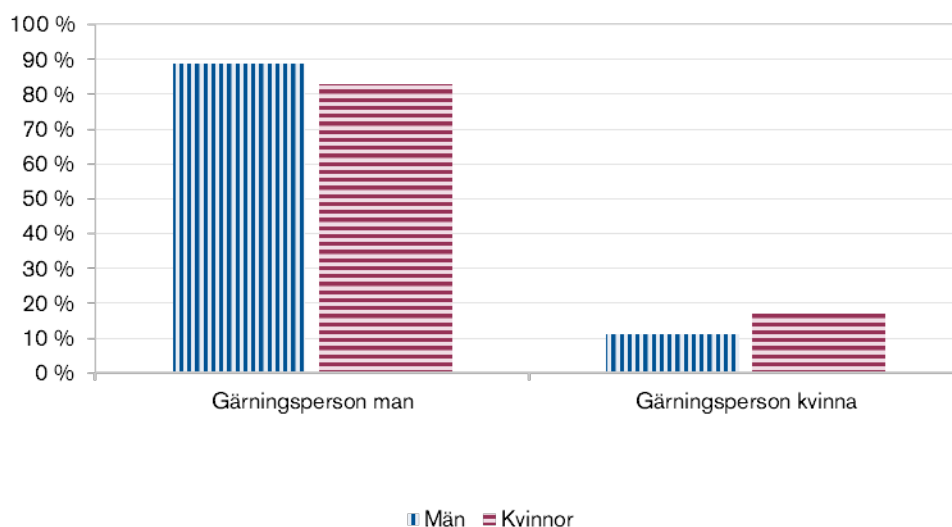
Misshandel

Som går att utläsa i figur 1 uppges gärningspersonen ha varit en man vid en tydlig majoritet av handlingarna, oavsett den utsatta personens kön. Dock är andelen större när män utsattes jämfört med när kvinnor utsattes (89 % respektive 83 %). I 11 procent av brotts handlingarna som män utsattes för var gärningspersonen en kvinna, medan motsvarande andel handlingar bland kvinnor är 17 procent.

⁵ Uppföljningsintervjuerna genererar dessutom en större osäkerhet än huvudundersökningen eftersom urvalet är betydligt mindre.

⁶ Avser misshandel, hot, sexualbrott, personrån och trakasserier.

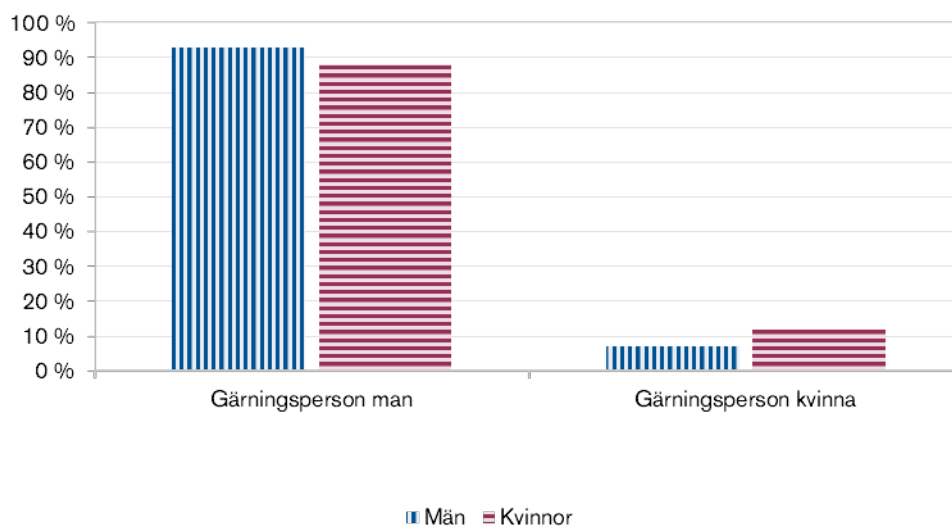
Figur 1. Gärningspersonens kön vid misshandel 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Hot

Figur 2 visar att gärningspersonen var en man i 93 procent av händelserna när män utsattes. När kvinnor utsattes var gärningspersonen en man i 88 procent av fallen. När gärningspersonen var en kvinna var det något vanligare att den brottsutsatta var en kvinna jämfört med att den brottsutsatta var en man (12 % respektive 7 %).

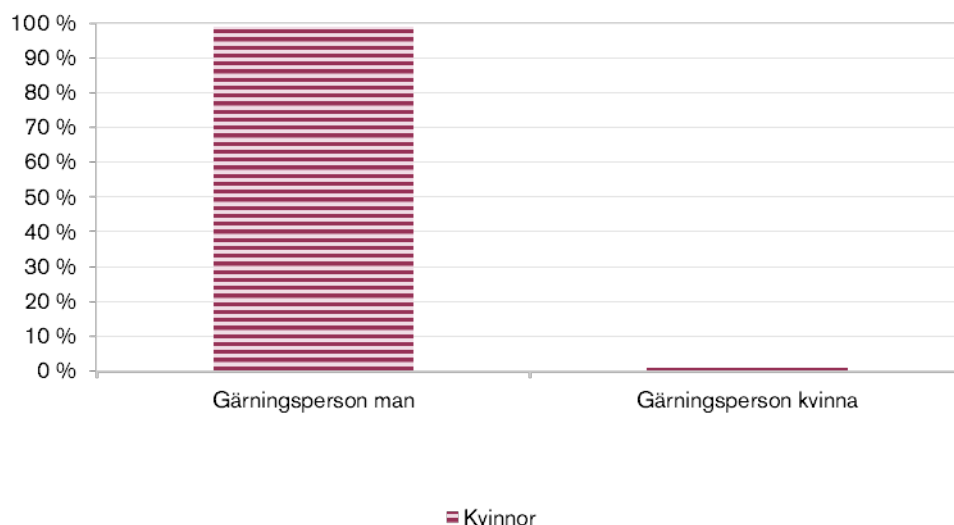
Figur 2. Gärningspersonens kön vid hot 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Sexualbrott

Figur 3 visar gärningspersonens kön särredovisat på brottsutsatta kvinnor vid sexualbrott. Gärningspersonen uppges ha varit en man i 99 procent av brotthändelserna, och en kvinna i 1 procent.

Figur 3. Gärningspersonens kön vid sexualbrott 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta kvinnor. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

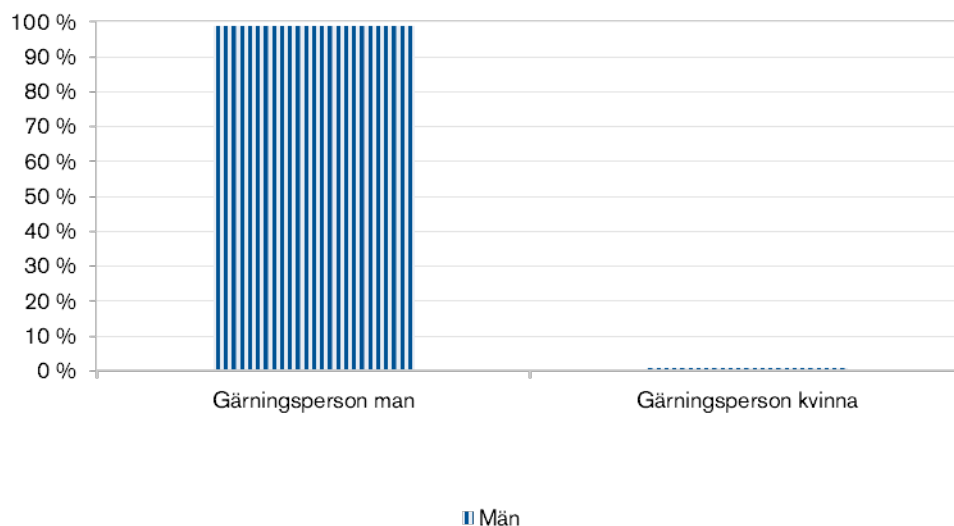

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om sexualbrott är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Personrån

Figur 4 visar gärningspersonens kön särredovisat på när den brottsutsatta var en man som utsattes för personrån. Gärningspersonen uppges ha varit en man i 99 procent av brottsfallen, och en kvinna i 1 procent.

Figur 4. Gärningspersonens kön vid personrån 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta män. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

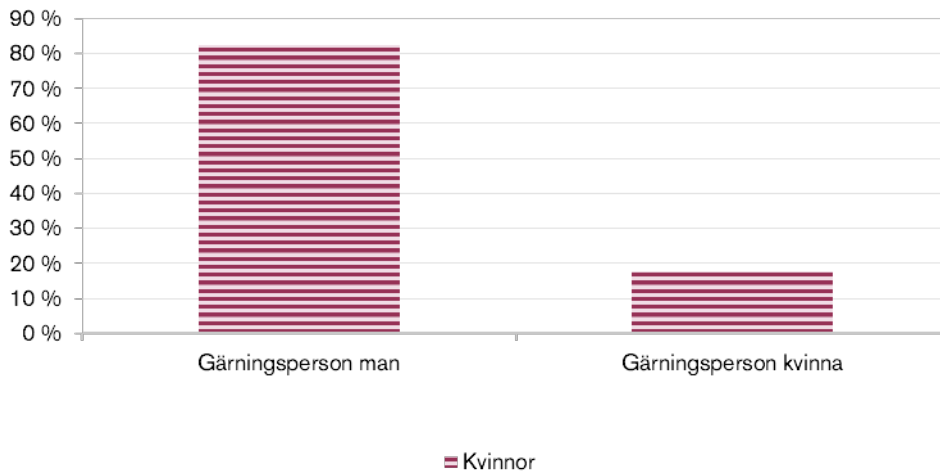

^a Antalet observationer bland kvinnor som besvarade uppföljningsintervjufrågor om personrån är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för män.

Trakasserier

Figur 5 visar gärningspersonens kön särredovisat på när den brottsutsatta var en kvinna vid trakasserier⁷. Gärningspersonen var en man i majoriteten av händelserna (82 %), medan gärningspersonen uppges ha varit en kvinna i 18 procent av händelserna.

Figur 5. Gärningspersonens kön vid trakasserier 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om gärningspersonens kön vid trakasserier är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Gärningspersonens ålder

I uppföljningsintervjun för NTU 2020 ställs frågor om den brottsutsatta kan uppskatta gärningspersonens ålder. Eftersom det i många fall kan vara svårt att uppskatta gärningspersonens ålder presenteras resultaten utifrån en sammanställning av tre olika frågor om gärningspersonens ålder: huruvida respondenten kan uppskatta gärningspersonens ålder överhuvudtaget, gärningspersonens exakta ålder och gärningspersonens ungefärliga ålder (se avsnittet *Internt bortfall* i bilaga 1).

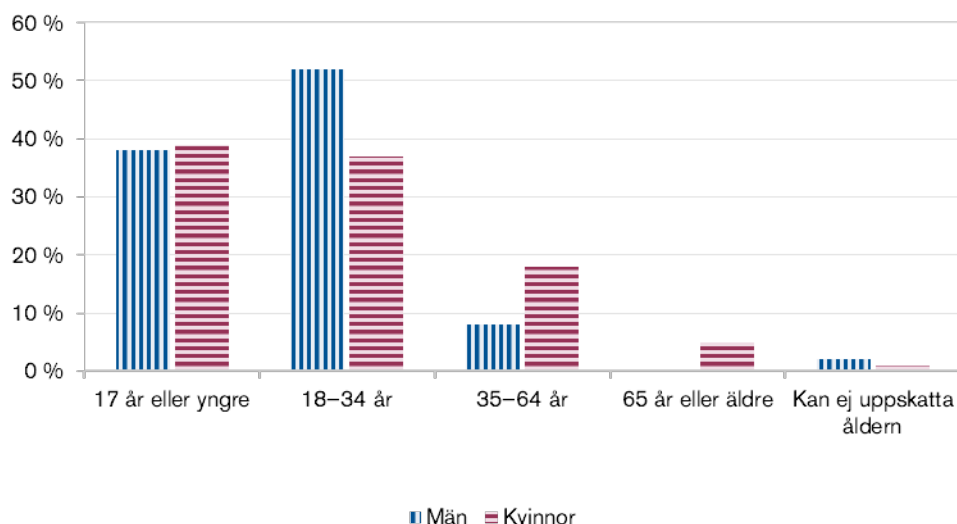
Misshandel

Som figur 6 visar förekommer en del skillnader när man ser till den brottsutsattas kön vad gäller gärningspersonens ålder vid misshandel 2019. Bland män var gärningspersonen 18–34 år i majoriteten av händelserna (52 %), medan det i 38 procent av händelserna var en 17-årig eller yngre gärningsperson. Sett till brottshändelserna som kvinnor utsattes för är det i stället ungefär lika vanligt att gärningspersonen var 17 år eller yngre som

⁷ Notera att andelen händelser där respondenter har svarat "vet ej" är relativt stor, totalt 14,6 procent (se avsnittet *Internt bortfall* i bilaga 1 och bilaga 2).

18–34 år (39 % respektive 37 %). Gärningspersonen var i åldern 35–64 år i en större andel av händelserna där kvinnor utsattes jämfört med där män utsattes (18 % respektive 8 %). Vidare är det minst vanligt att ha utsatts av en 65-årig eller äldre person bland kvinnor (5 %). Bland män är antalet händelser med en 65-årig eller äldre gärningsperson så litet att andelen är avrundad till 0 procent.

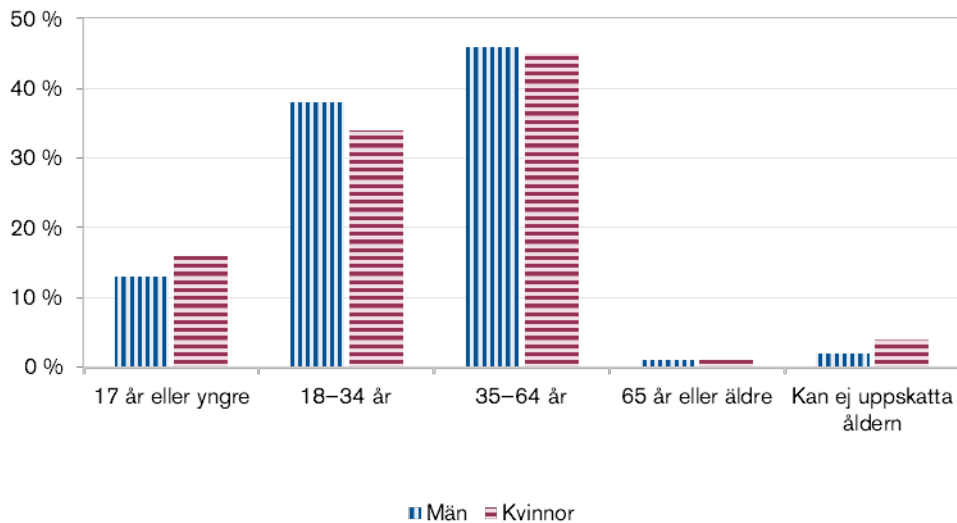
Figur 6. Gärningspersonens ålder vid misshandel 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Hot

Vad gäller utsatthet för hot fördelat på gärningspersonens ålder är det en relativt likartad fördelning vad gäller den brottsutsattas kön. Figur 7 visar att störst andel brotts handlingar begicks av en gärningsperson i åldern 35–64 år bland både utsatta män och kvinnor (46 % respektive 45 %). Den näst vanligaste åldern är 18–34 år (38 % bland män och 34 % bland kvinnor), och personer 17 år eller yngre (13 % bland män och 16 % bland kvinnor). Den ålder på gärningspersonen som är minst vanlig är 65 år eller äldre, vilket är ett mönster som syns både när män och när kvinnor har utsatts (1 % i respektive grupp).

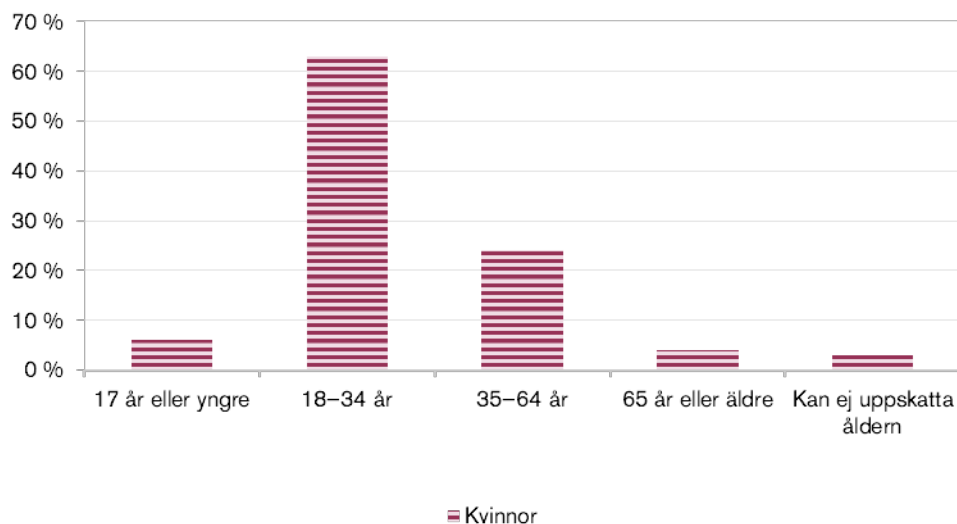
Figur 7. Gärningspersonens ålder vid hot 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsatts kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Sexualbrott

Figur 8 visar att en majoritet av brottshändelserna bland kvinnor utsatta för sexualbrott begicks av någon som är 18-34 år (63 %). Näst vanligast är det att ha utsatts av en gärningsperson i åldersgruppen 35-64 år (24 %). Vidare var det minst vanligt att gärningspersonen var 17 år eller yngre och 65 år eller äldre (6 % respektive 4 %). Sett till de händelser där den brottsutsatta inte kunde uppskatta åldern på gärningspersonen uppgår andelen till 3 procent.

Figur 8. Gärningspersonens ålder vid sexualbrott 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta kvinnor. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

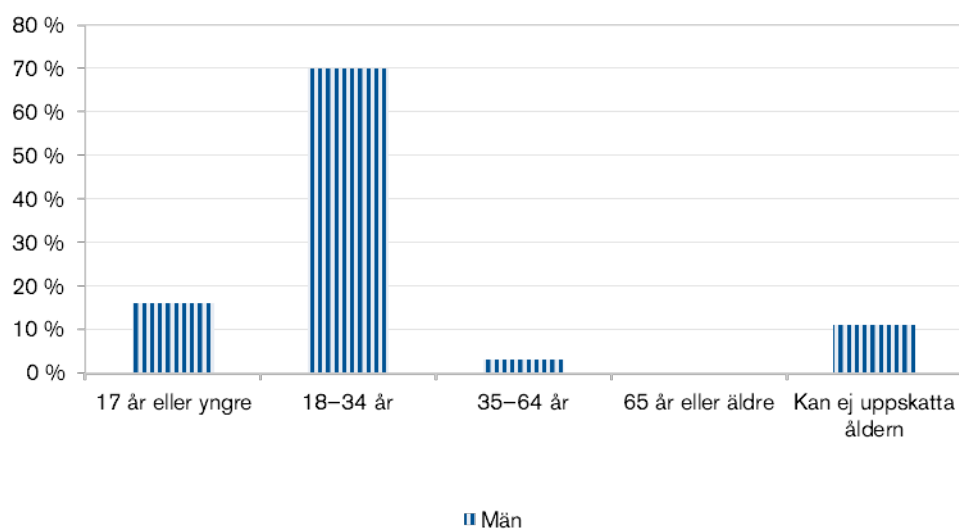

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om sexualbrott är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Personrån

Bland de brottshändelser där män uppges ha utsatts för personrån är det betydligt vanligare att gärningspersonen var 18–34 år (70 %) jämfört med övriga åldersgrupper (se figur 9). Den näst vanligaste åldersgruppen var 17 år eller yngre (16 %), följt av 35–64 år (3 %). Antalet händelser där gärningspersonen var 65 år eller äldre är så litet att andelen är avrundad till 0 procent. I 11 procent av händelserna kunde inte den brottsutsatta uppskatta gärningspersonens ålder.

Figur 9. Gärningspersonens ålder vid personrån 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta män. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

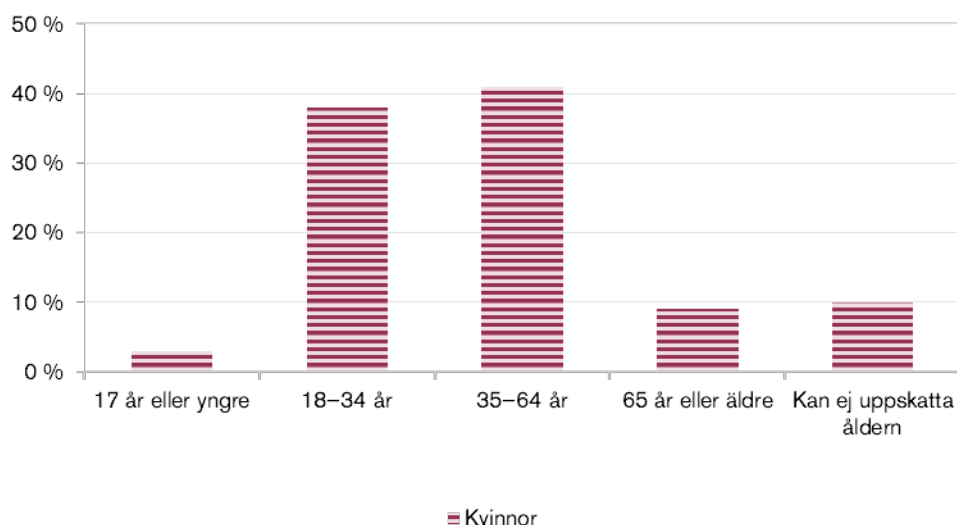
^a Antalet observationer bland kvinnor som besvarade uppföljningsintervjufrågor om personrån är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för män.

Trakasserier

Figur 10 visar gärningspersonens ålder bland de brottshändelser där kvinnor utsatts för trakasserier.⁸ Vanligast är det att ha utsatts av en person som är 35–64 år (41 %), följt av någon som är 18–34 år (38 %). Efter det kommer åldersgruppen 65 år eller äldre (9 %), medan det är minst vanligt att ha utsatts av någon som är 17 år eller yngre (3 %). I 10 procent av händelserna kunde inte den brottsutsatta uppskatta gärningspersonens ålder.

⁸ Notera att andelen händelser där respondenter har svarat "vet ej" är relativt stor, totalt 11,5 procent (se avsnittet *Internt bortfall* i bilaga 1 och bilaga 2).

Figur 10. Gärningspersonens ålder vid trakasserier 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta kvinnor. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om gärningspersonens ålder vid trakasserier är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

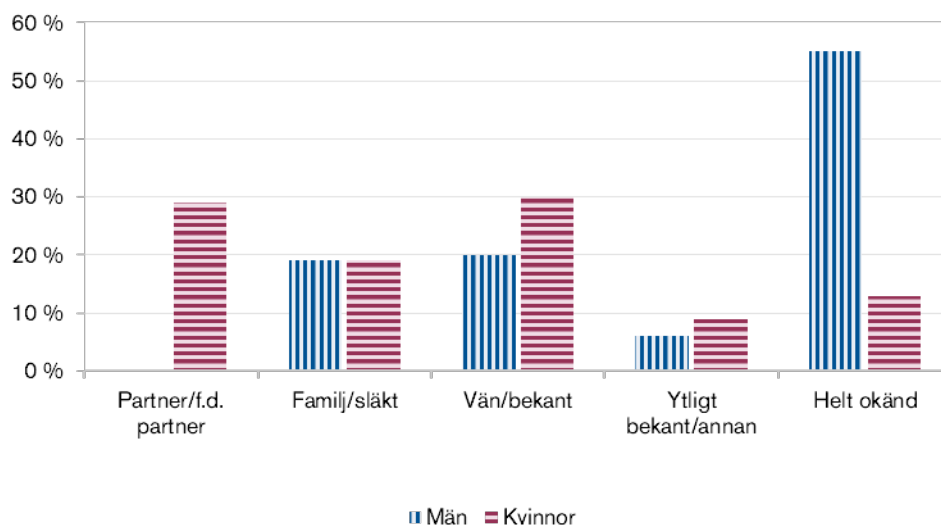
Relation till gärningspersonen

I uppföljningsintervjun för NTU 2020 ställs frågan om gärningspersonen var närstående, bekant eller helt okänd. De som uppgett att gärningspersonen var en bekant eller närstående får besvara frågan om vilken typ av relation de hade till gärningspersonen när brottshändelsen inträffade.

Misshandel

Figur 11 visar på stora könsskillnader avseende relationen till gärningspersonen vid misshandel. Majoriteten av brottshändelserna begicks av en okänd person när män utsattes (55 %), något som var mycket mindre vanligt när kvinnor utsattes (13 %). När kvinnor utsattes är det i stället vanligast att gärningspersonen var en vän eller bekant och en partner eller före detta partner (30 % respektive 29 %), medan antalet händelser där gärningspersonen var en partner eller före detta partner bland män är så litet att andelen är avrundad till 0 procent. Vidare är andelen lika stor bland de båda könen sett till de händelser där gärningspersonen var en familjemedlem eller släkting (19 % bland både män och kvinnor). Minst andel brottshändelser begicks av en ytligt bekant eller annan både när män och när kvinnor utsattes.

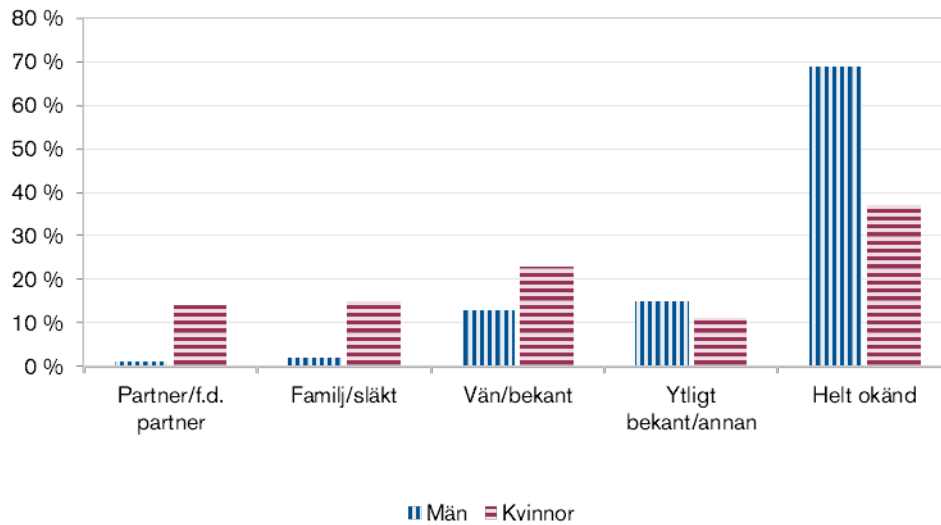
Figur 11. Relation till gärningspersonen vid misshandel 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsatts kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Hot

Könsskillnader avseende relationen till gärningspersonen syns även vid hot, vilket figur 12 visar. Den vanligaste relationen som uppges, både när män och när kvinnor utsatts, är att gärningspersonen var helt okänd, dock är andelen betydligt större bland män (69 % för män och 37 % för kvinnor). Vidare är det när män utsatts näst vanligast att ha utsatts av en ytligt bekant eller annan (15 %) följt av en vän eller bekant (13 %). Bland brotthändelserna som kvinnor utsatts för är det näst vanligast att gärningspersonen var en vän eller bekant (23 %), medan det är ungefär lika vanligt att gärningspersonen var en partner eller före detta partner som en familjemedlem eller släkting (14 % respektive 15 %). Sett till de två sistnämnda är andelen betydligt mindre när män utsatts: 1 % av en partner eller före detta partner och 2 % av en familjemedlem eller släkting.

Figur 12. Relation till gärningspersonen vid hot 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

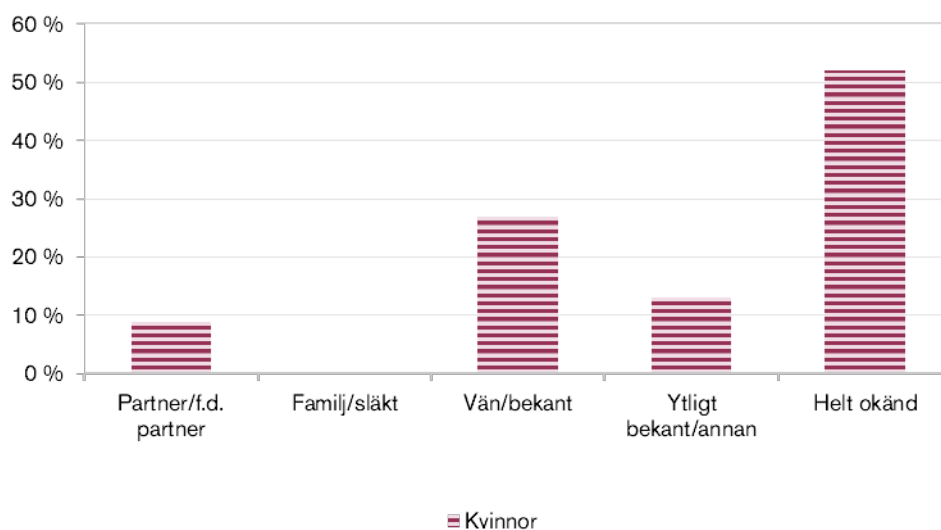

Sexualbrott

Figur 13 nedan visar hur händelserna fördelar sig på relationen till gärningspersonen när kvinnor utsattes för sexualbrott⁹ 2019. Majoriteten av brotts handlingarna uppges ha begåtts av en helt okänd person (52 %). Näst vanligast är det att ha utsatts av en vän eller bekant (27 %), följt av en ytligt bekant eller annan (13 %) och partner eller före detta partner (9 %). Antalet händelser där gärningspersonen var en familjemedlem eller släkting är så litet att andelen är avrundad till 0 procent.

⁹ Notera att sexualbrott innefattar ett brett spektrum av brott – allt från lindrigare brott såsom blottning, till mycket allvarliga brott såsom våldtäkt.

Figur 13. Relation till gärningspersonen vid sexualbrott 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta kvinnor. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

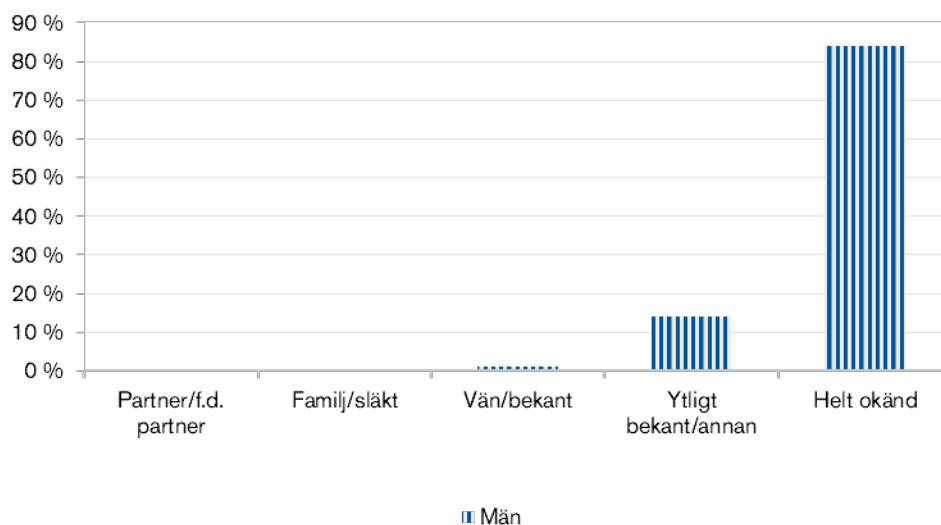

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om sexualbrott är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Personrån

Figur 14 nedan visar hur händelserna fördelar sig på relationen till gärningspersonen när män utsattes för personrån 2019. Vid en tydlig majoritet av händelserna var gärningspersonen okänd för den brottsutsatta (84 %). Näst vanligast är det att uppge att man utsattes av en ytligt bekant eller annan (14 %) följt av en vän eller bekant (1 %). Inga rån begicks av en partner eller före detta partner, medan antalet händelser där gärningspersonen var en familjemedlem eller släkting är så litet att andelen är avrundad till 0 procent.

Figur 14. Relation till gärningspersonen vid personrån 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta män. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

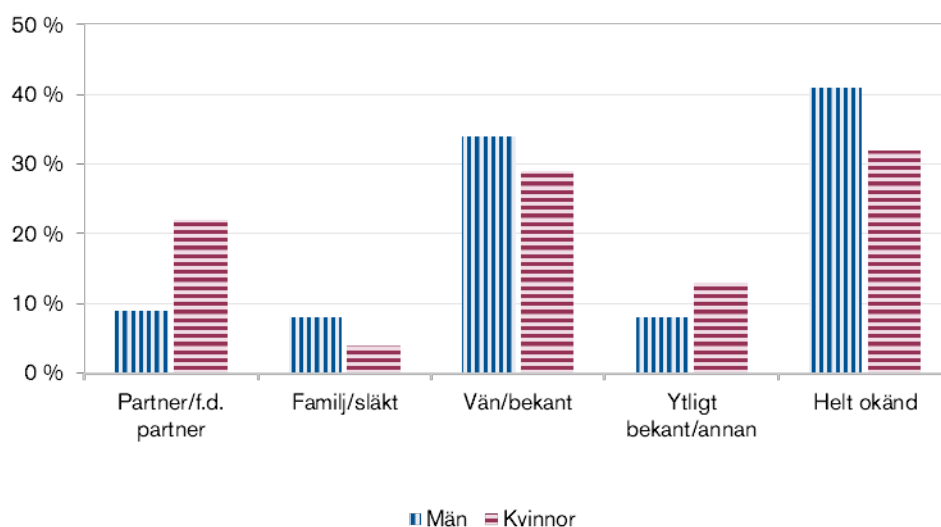

^a Antalet observationer bland kvinnor som besvarade uppföljningsintervjufrågor om personrån är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för män.

Trakasserier

Sett till trakasserier skiljer sig fördelningen av olika typer av relationer till gärningspersonen något sett till den brottsutsattas kön (se figur 15). Störst andel brotts handlinger begicks av en helt okänd person (41 % bland män och 32 % bland kvinnor) följt av en vän eller bekant (34 % bland män och 29 % bland kvinnor), oavsett den utsattas kön, dock är nivåerna högre när män har utsatts. För kvinnor följer därefter händelser där gärningspersonen var en partner eller före detta partner (22 %), eller ytligt bekant eller annan (13 %), medan andelen är minst då gärningspersonen var en familjemedlem eller släkting (4 %). När män har utsatts är det i stort sett inga skillnader mellan de tre sistnämnda relationerna (8–9 %).

Figur 15. Relation till gärningspersonen vid trakasserier 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

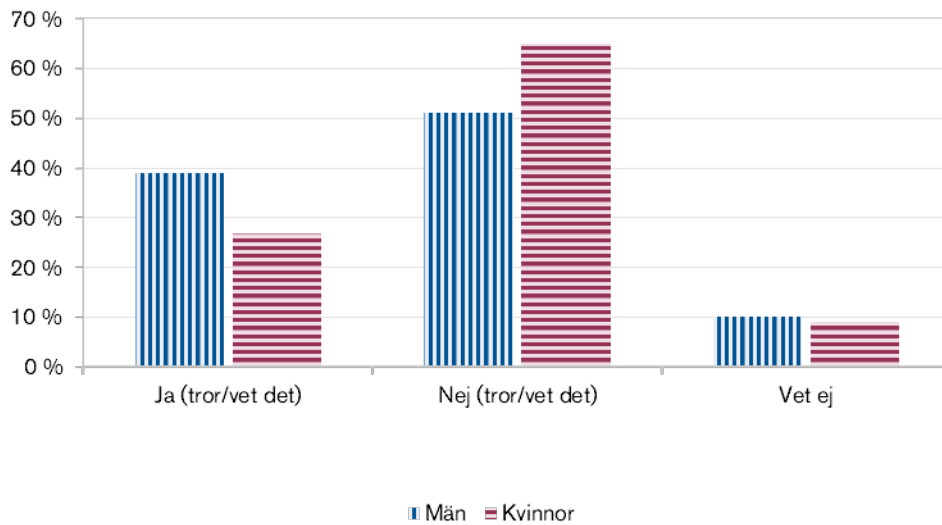
Gärningspersonen alkohol- eller drogpåverkad

I uppföljningsintervjun för NTU 2020 ställs frågan om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog när brottshändelsen inträffade. Eftersom det i många fall kan vara svårt att veta huruvida gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog, inkluderas i resultaten de händelser där respondenten uppgett att man inte vet om personen var påverkad (se avsnittet *Internt bortfall* i bilaga 1). Frågan om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog ställs inte vid utsatthet för trakasserier.

Misshandel

Figur 16 visar att det för misshandel är en relativt likartad fördelning avseende de brottsutsattas kön vad gäller om gärningspersonen var påverkad eller inte. Det är vanligast att uppge att gärningspersonen inte var påverkad av alkohol eller någon drog, oavsett om den brottsutsatta var en man eller en kvinna (51 % respektive 65 %), dock är andelen större bland kvinnor. Vidare är andelen händelser där gärningspersonen var påverkad större när män har utsatts jämfört med när kvinnor har utsatts (39 % respektive 27 %). Minst vanligt är det att den brottsutsatta inte vet om personen var påverkad vid brottshändelsen (10 % bland män och 9 % bland kvinnor).

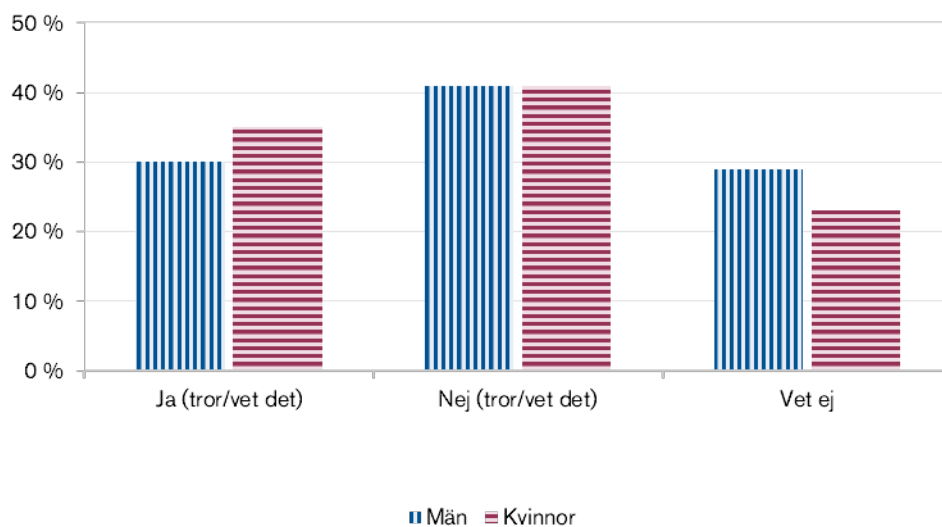
Figur 16. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid misshandel 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Hot

Vad gäller hot syns inga större skillnader när män och kvinnor har utsatts. Det är vanligast att uppge att gärningspersonen inte var påverkad (se figur 17), vilket gäller oavsett om den brottsutsatta var en man eller en kvinna (41 % i respektive grupp). Vidare är det för brottsändelserna bland män ungefär lika vanligt att gärningspersonen var påverkad som att den brottsutsatta inte vet om så var fallet (30 % respektive 29 %). För brottsändelserna som kvinnor utsatts för är det vanligare att uppge att gärningspersonen var påverkad jämfört med att man inte vet (35 % respektive 23 %).

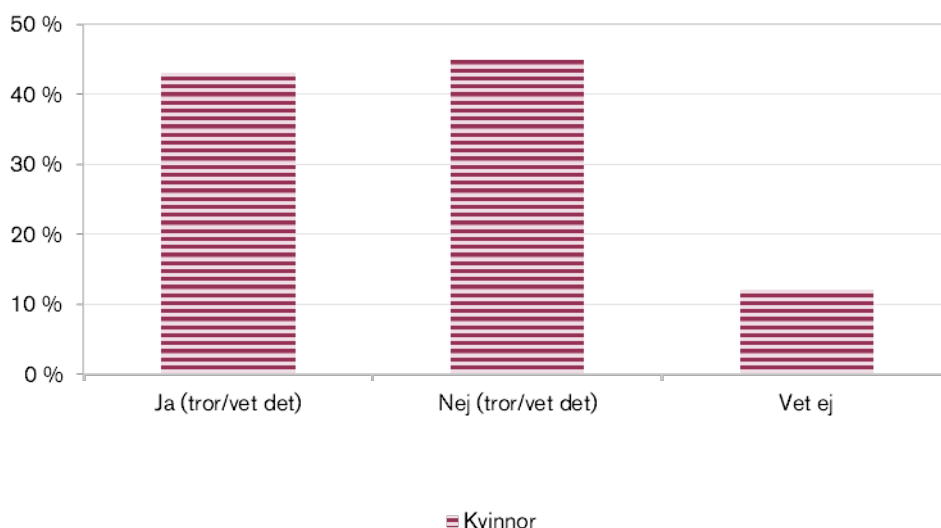
Figur 17. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid hot 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

Sexualbrott

Bland händelser där kvinnor utsatts för sexualbrott (se figur 18) är det ungefär lika vanligt att uppge att gärningspersonen var påverkad (43 %) som inte påverkad (45 %), medan det var minst vanligt att uppge att man inte visste om gärningspersonen var påverkad eller inte (12 %).

Figur 18. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid sexualbrott 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta kvinnor. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

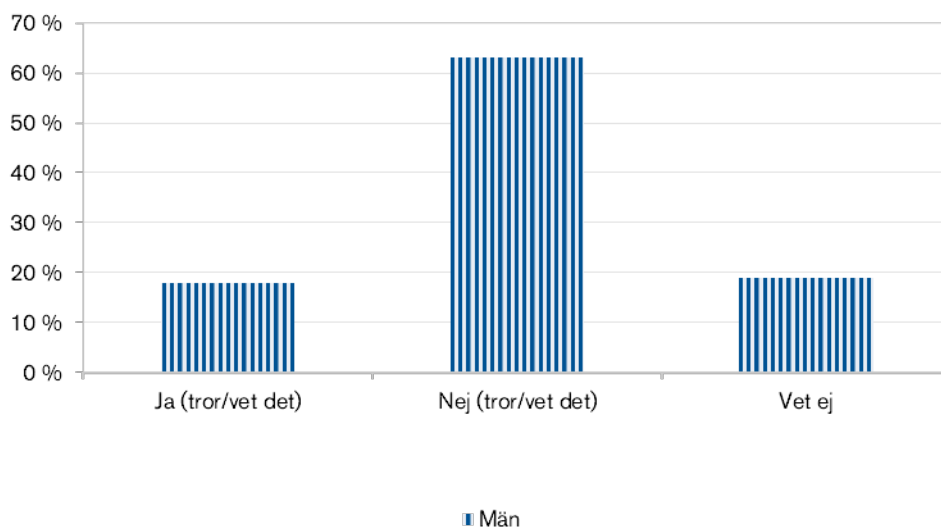

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om sexualbrott är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Personrån

Figur 19 visar fördelningen av händelserna för huruvida gärningspersonen var påverkad av alkohol eller inte när män har utsatts för personrån. Det är en betydligt större andel brottshändelser som uppges ha begåtts av en icke påverkad person (63 %), medan det är ungefär lika vanligt att uppge att gärningspersonen var påverkad som att inte veta om så var fallet (18 % respektive 19 %).

Figur 19. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid personrån 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta män. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

^a Antalet observationer bland kvinnor som besvarade uppföljningsintervjufrågor om personrån är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för män.

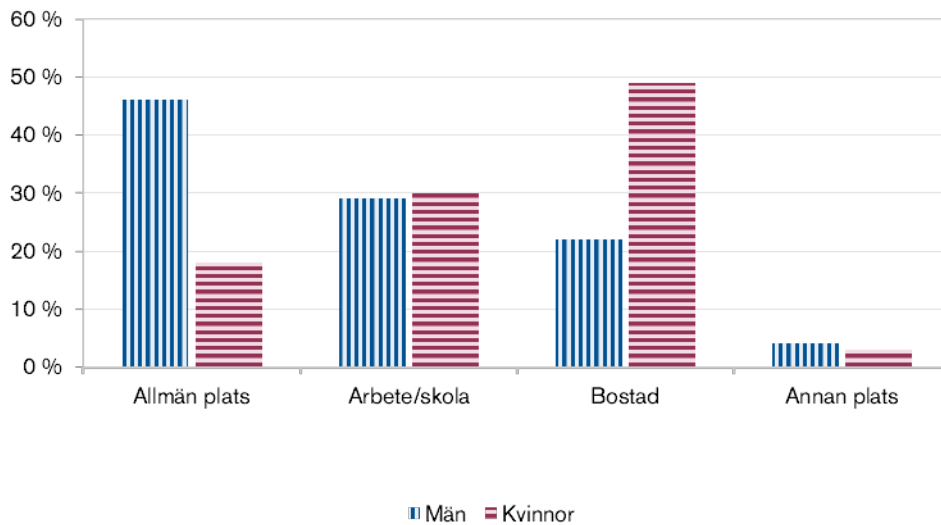
Typ av brottsplats

I uppföljningsintervjuerna för NTU 2020 ställs frågan om på vilken typ av plats som brotthändelsen inträffade. Frågan om typ av brottsplats ställs inte vid utsatthet för trakasserier.

Misshandel

Stora könsskillnader kan utläsas vad gäller typ av brottsplats vid misshandel 2019 (se figur 20). Händelser där män utsattes för misshandel skedde i störst utsträckning på en allmän plats (46 % av händelserna) medan andelen är betydligt mindre när kvinnor utsattes (18 %). Störst andel händelser bland kvinnor skedde i stället i en bostad (49 %), något som inte alls är lika vanligt bland män (22 %). Vidare är andelen händelser som inträffade på arbetet eller i skolan ungefär lika stor bland män och kvinnor (29 % respektive 30 %). Minst andel händelser skedde på en annan plats, bland både män och kvinnor (4 % respektive 3 %).

Figur 20. Typ av brottsplats vid misshandel 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

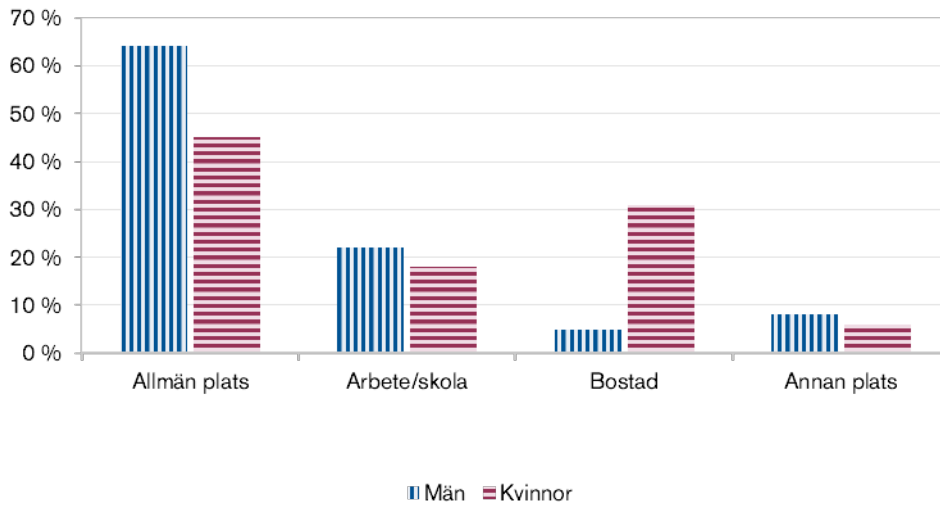

Hot

Observera att frågan om typ av brottsplats vid hot enbart ställs för de händelser där gärningspersonen var fysiskt närvarande. Resultaten visar att gärningspersonen var fysiskt närvarande vid 74 procent av händelserna vid hot.

Vad gäller utsatthet för hot fördelat på typ av brottsplats, visar figur 21 att resultaten skiljer sig åt en del mellan när män och när kvinnor utsätts. Störst andel brottshändelser uppges ha skett på en allmän plats, oavsett den utsatta personens kön, dock är det vanligare bland män (64 %) än bland kvinnor (45 %). Den näst vanligaste platsen bland kvinnor är en bostad (31 %), något som i stället är minst vanligt när män har utsatts (5 %). Den näst vanligaste platsen för de brottshändelser som män utsattes för var i stället på arbetet eller i skolan (22 %).

Figur 21. Typ av brottsplats vid hot 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser.

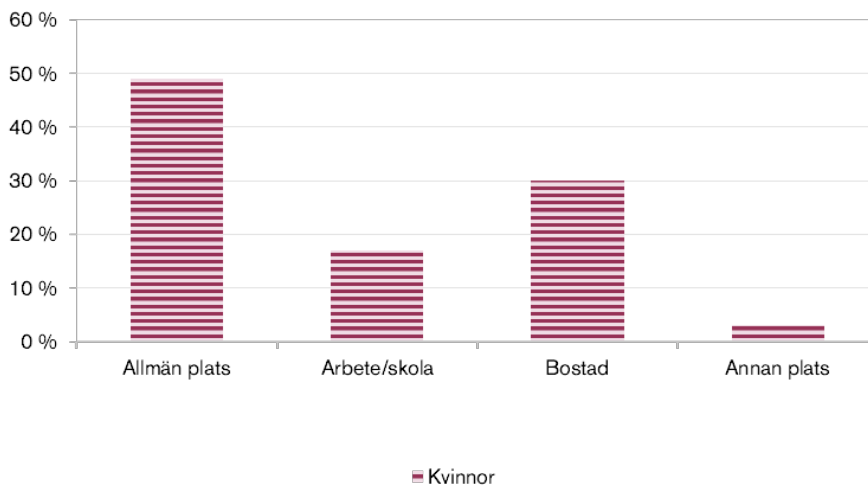

Sexualbrott

Observera att frågan om typ av brottsplats vid sexualbrott enbart ställs för de händelser som uppges ha innehållit oönskad beröring, genomfört eller försök till samlag, eller att gärningspersonen var fysiskt närvarande. Resultaten visar att detta var fallet i 79 procent av händelserna när kvinnor utsattes för sexualbrott.

I figur 22 redovisas typ av brottsplats bland de brotts handlingar där kvinnor har utsatts för sexualbrott. Nästan hälften av händelserna skedde under 2019 på en allmän plats (49 %), medan det är näst vanligast att ha utsatts i en bostad (30 %). Vidare är det något vanligare att sexualbrottet uppges ha skett på arbetet eller i skolan (17 %) än på en annan plats (3 %).

Figur 22. Typ av brottsplats vid sexualbrott 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta kvinnor.^a

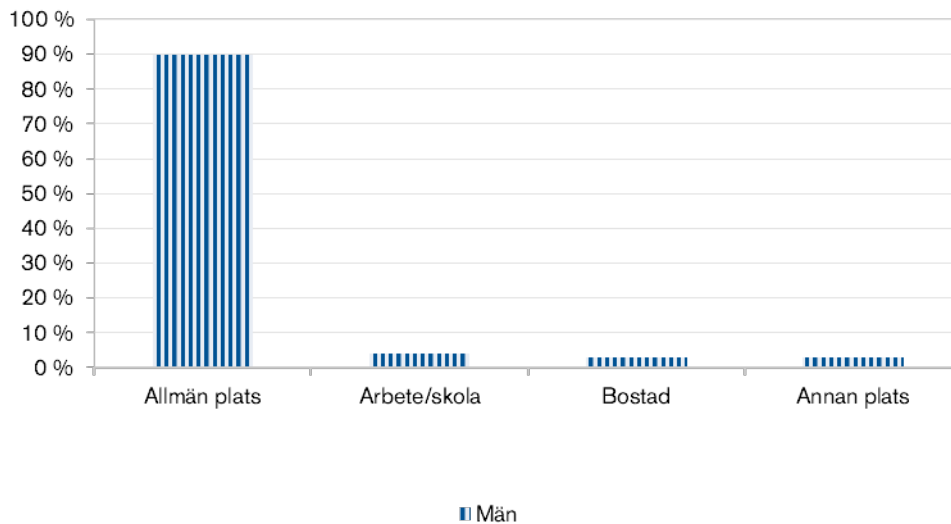

^a Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om sexualbrott är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Personrån

Vad gäller utsatthet för personrån bland män, visar figur 23 att en tydlig majoritet av händelserna skedde på en allmän plats (90 %). Det är ungefär lika vanligt att ha utsatts på arbetet eller i skolan (4 %) som i en bostad och på en annan plats (3 % i respektive grupp).

Figur 23. Typ av brottsplats vid personrån 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån utsatta män. Andel händelser av totalt antal händelser.^a

^a Antalet observationer bland kvinnor som besvarade uppföljningsintervjufrågor om personrån är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för män.

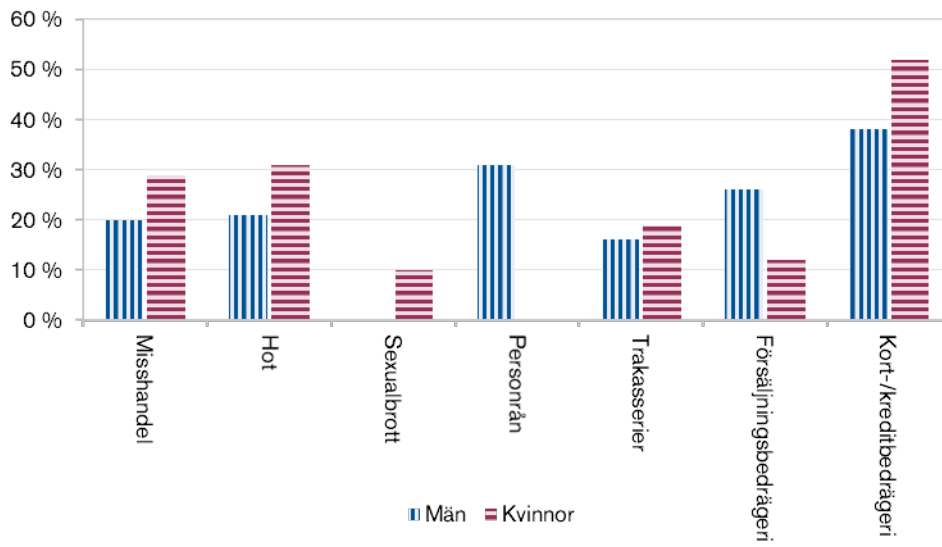
Anmälningbenägenhet

I uppföljningsintervjuerna för NTU 2020 ställs frågan om brottshändelsen är polisanmäld.

Figur 24 visar att anmälningbenägenheten skiljer sig åt sett till den brottsutsattas kön för de flesta brottstyper. Den brottstyp där anmälningbenägenheten är störst är kort-/kreditbedrägeri, vilket gäller både när män och när kvinnor har utsatts. Dock är andelen större bland kvinnor än bland män (52 % respektive 38 %). De näst vanligaste brotten att polisanmäla bland kvinnor är hot (31 %) och misshandel (29 %), vilka båda är på högre nivåer än bland män (21 % vid hot och 20 % vid misshandel). När män har utsatts är det i stället näst vanligast att polisanmäla att man utsatts för personrån (31 %).

Anmälningbenägenheten bland män är minst vid trakasserier (16 %), dock är det på ungefär samma nivå som bland kvinnor (19 %). Den brottstyp med minst anmälningbenägenhet när kvinnor utsatts är sexualbrott (10 %) och försäljningsbedrägeri (12 %), medan det är vanligare att polisanmäla försäljningsbedrägeri när män utsatts (26 %).

Figur 24. Andel händelser som uppges vara polisanmälda 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp.^{a,b}

^a Antalet observationer bland kvinnor som besvarade uppföljningsintervjufrågor om personrån är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för män.

^b Antalet observationer bland män som besvarade uppföljningsintervjufrågor om sexualbrott är för litet, vilket innebär att resultat enbart redovisas för kvinnor.

Referenser

- Brick, J.M. och Tourangeau, R. (2017). "Responsive survey designs for reducing nonresponse bias". I: *Journal of Official Statistics*, volym 33, nummer 3, s. 735–752.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2000). *Vanor och trygghet – intervjuundersökning av socialt utsatta personer och normalbefolkning*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2014). *Brott i nära relationer. En nationell kartläggning*. Rapport 2014:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2020a). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2019: En teknisk beskrivning och kvalitetsbedömning*. NTU Kortanalys 2/2020. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2020b). *Nationella trygghetsundersökningen 2020. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Rapport 2020:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2020c). *Nationella trygghetsundersökningen 2020. Teknisk rapport*. Rapport 2020:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Davern, M. (2013). "Nonresponse rates are a problematic indicator of nonresponse bias in survey research". I: *Health Services Research*, volym 48, nummer 3, s. 905–912.
- Edling, C. och Hedström, P. (2003). *Kvantitativa metoder. Grundläggande analysmetoder för samhälls- och beteendevetare*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Groves, R. M. (2006). "Nonresponse Rates and Nonresponse Bias in Household Surveys". I: *Public Opinion Quarterly*, volym 70, nummer 5, s. 646–675.
- Groves, R. och Peytcheva, E. (2008). "The impact of nonresponse rates on nonresponse bias. A meta-analysis". I: *Public Opinion Quarterly*, volym 72, nummer 2, s. 167–189.
- Hedlin, D. (2020). "Is there a 'safe area' where the nonresponse rate has only a modest effect on bias despite non-ignorable nonresponse?". I:

- International Statistical Review*, volym 88, nummer 3, s. 88, s. 642–657.
- Kreuter, F. (2013). "Facing the nonresponse challenge". I: *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, volym 645, nummer 1, s. 23–35.
- Lee S., Brown, R., Grant, D., Belin, T. och Brick, M. (2009). "Exploring nonresponse bias in a health survey using neighborhood characteristics". I: *American Journal of Public Health*, volym 99, nummer. 10, s. 1 811–1 817.
- Lindén-Boström, M. och Persson, C. (2010). *Bortfall i folkhälsoenkäter – Spelar det någon roll? Uppföljning av Liv & hälsa 2004 i Örebro län*. Laboremus nummer 7. Örebro: Örebro läns landsting, Samhällsmedicinska enheten.
- Nilsson, A. (2002). *Fånge i marginalen – uppväxtvillkor, levnadsförhållanden och återfall i brott bland fångar*. Avhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.
- Reuterberg, S.-E. (2001). "Hantering av bortfall i longitudinella studier. Ett exempel". I: *Pedagogisk Forskning i Sverige*, volym 6, nummer 3, s. 173–194.
- Stang, A. och Jöckel, K-H. (2004). "Studies with low response proportions may be less biased than studies with high response proportions". I: *American Journal of Epidemiology*, volym 159, nummer 2, s. 204–210.
- Särndal, C.-E. och Lundquist, P. (2014). "Accuracy in Estimation with Nonresponse: A Function of Degree of Imbalance and Degree of Explanation". I: *Journal of Survey Statistics and Methodology*, volym 2, nummer 4, s. 361–387. Oxford: Oxford University Press.
- West, B. och Blom, A. (2017). "Explaining Interviewer Effects: A Research Synthesis". I: *Journal of Survey Statistics and Methodology*, volym 5, nummer 2, s. 175–211.

Bilagor

Bilaga 1. Metod

I den här bilagan görs en redogörelse för den metod som användes för uppföljningsintervjuerna i NTU 2020. En mer detaljerad beskrivning av metoden samt vad den får för konsekvenser för resultaten finns i NTU-kortanalysen *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2019: En teknisk beskrivning och kvalitetsbedömning* (Brå 2020a).

Datainsamling

I det här avsnittet redogörs för hur datainsamlingen för uppföljningsintervjuerna i NTU 2020 har genomförts.

I huvudundersökningen, som genomfördes under januari–april 2020, ställdes frågor via webb- och postenkäter¹⁰, för att bland annat ta reda på om urvalspersonerna varit utsatta för brott.

Av de 73 813 svarande i huvudundersökningen var det sammanlagt 15 071 personer som uppgav att de varit utsatta för minst en av de sju brottstyperna personrån, sexualbrott, misshandel, hot, trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri. Av dessa var det 8 450 personer som angav sitt telefonnummer i samband med att information om en eventuell uppföljningsintervju gavs. Av dem drogs i sin tur ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU) om totalt 3 000 personer, varav 1 person utgjorde övertäckning¹¹, vilket innebär att nettourvalet var 2 999 personer.

Det var totalt 2 288 personer¹² som besvarade telefonintervjun, vilket motsvarar 76,3 procent¹³. För att det inte skulle gå för lång tid mellan

¹⁰ Mer information om metoden för huvudundersökningen finns i årsrapporten samt den tekniska rapporten för NTU 2020 (Brå 2020b och Brå 2020c).

¹¹ Övertäckning innebär att objekt som inte ingår i målpopulationen ändå finns i urvalsramen.

¹² Notera dock att antalet verifierat brottsutsatta enligt uppföljningen var 2 026 personer. Läs mer om detta i avsnittet *Ej uppföljda brottshändelser*.

¹³ Detta är den oviktade andelen, medan den viktade andel som svarat är 74,9 procent. Den oviktade svarsandelen ger information om hur väl man har lyckats med datainsamlingen från ett specifikt urval, medan den viktade svarsandelen ger en uppskattning av hur resultaten skulle se ut om en totalundersökning gjordes. Eftersom den viktade svarsandelen tar hänsyn till ett eventuellt överurval av

enkäterna och uppföljningsintervjuerna, påbörjades intervjuerna ungefär en månad efter att de första enkäterna skickats ut. De genomfördes av 16 intervjuare på Statistiska centralbyrån (SCB), under februari–maj 2020.

Intervjufrågorna skiljer sig något åt mellan de olika brottstyperna, men handlar exempelvis om var och när brottshändelsen ägde rum, om den anmäldes till polisen, vilka skador som uppkom till följd av händelsen, vilken relation brottsoffret hade till gärningspersonen, vilket stöd som brottsoffret fått och vilket behov av stöd som brottsoffret haft. Frågorna berör således både omständigheterna kring brottshändelsen och de brottsutsattas erfarenheter av den.

Definition av brottstyper

Självrapporterad utsatthet för personrån definieras som "Ja" på frågan:

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året (2019)?

Självrapporterad utsatthet för sexualbrott definieras som "Ja" på frågan:

Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året (2019)? Det kan till exempel handla om kränkande sexuella kommentarer i tal eller skrift eller att någon tafsat på dig, tvingat dig till en sexuell handling eller våldtagit dig. Det kan ha hänt hemma, i skolan, på arbetsplatsen, på internet eller på en annan plats.

Självrapporterad utsatthet för misshandel definieras som "Ja" på frågan:

Har någon med avsikt slagit, sparkat eller på annat sätt utsatt dig för fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont, under förra året (2019)?

Självrapporterad utsatthet för hot definieras som "Ja" på frågan:

Hotade någon dig, på ett sådant sätt att du blev rädd, under förra året (2019)?

Självrapporterad utsatthet för trakasserier definieras som "Ja" på frågan:

Har du under förra året (2019), av en och samma person vid upprepade tillfällen, blivit förföljd eller fått oönskade besök, telefonsamtal eller meddelanden, via brev, sms eller internet? Räkna inte med telefonförsäljning eller liknande.

Självrapporterad utsatthet för försäljningsbedrägeri definieras som "Ja" på frågan:

Har någon på ett brottsligt sätt lurat dig som privatperson på pengar då du har köpt eller sålt något under förra året (2019)? Det kan röra sig om att du inte fått en vara som du har betalt för eller inte fått betalt för en vara du har sålt.

grupper där svarsbenägenheten vanligen är låg, kan den betraktas som en något mer rättvisande kvalitetsindikator. Läs mer om viktning i avsnittet *Viktning*.

Självrapporterad utsatthet för kort-/kreditbedrägeri definieras som "Ja" på frågan:

Har någon på ett brottsligt sätt använt ditt kontonummer, kontokort/kontokortsuppgifter eller dina personuppgifter för att komma över pengar eller andra värdesaker under förra året (2019)? Det kan t.ex. handla om så kallad skimning eller identitetsstöld.

Val av brottstyper

Uppföljningsintervjuerna omfattar årligen brottstyperna personrån, sexualbrott, misshandel och hot, medan brottstyperna bedrägeribrott, trakasserier, nätkränkningar och bostadsinbrott växlar, enligt ett rullande schema. Exempelvis ingick trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri i uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Anledningen till att vissa brottstyper är med varje år är att de bedömts ha en särskilt hög kriminalpolitisk relevans och att de kan betraktas som allvarliga, eftersom de kan innehålla inslag av våld, alternativt kan betraktas som särskilt integritetskränkande och/eller skrämmande. Dessutom är merparten av dem behäftade med en låg anmälningsbenägenhet, vilket gör att det finns lite information om omständigheterna kring dessa brott och att uppföljningsintervjuerna därmed bedöms kunna ge ett stort mervärde.

Brottstyperna fickstöld, cykelstöld, stöld ur eller från fordon samt bilstöld är inte med alls i uppföljningsintervjuerna. Anledningen är att de tre första brottstyperna kan betraktas som mindre allvarliga. Bilstöld är visserligen att betrakta som ett allvarligt brott, men det är mindre integritetskränkande än till exempel bostadsinbrott. Dessutom kan uppföljningsintervjuerna inte förväntas ge något större mervärde, eftersom anmälningsbenägenheten vid bilstölder är hög, av försäkringsskäl. Det är alltså en brottstyp som det finns andra sätt att få ytterligare information om.

Urval

Urvalsmodellen för uppföljningsintervjuerna har tagits fram tillsammans med SCB. Sammanlagt gjordes fyra delurval, som stratifierades på olika utsatthetskategorier. Varje enskild utsatthetskategori definierades av vilka brottstyper och hur många brottshändelser per brottstyp som en viss person hade blivit utsatt för. Syftet med stratifieringsmetoden var att få god kontroll över hur många brottshändelser per brottstyp som följdes upp, och därmed få ett tillräckligt stort underlag även för de brottstyper där andelen utsatta är mindre.

Urvalet brottshändelser som skulle följas upp baserades på ett antal kriterier, som innebar att det för varje potentiell urvalsperson var givet hur många händelser per brottstyp som skulle följas upp innan urvalet drogs. Max tre händelser följdes upp per person, och om personen utsatts för fler än en brottstyp var det max två händelser per brottstyp som följdes upp. För de personer som deltog i uppföljningsintervjuer för fler än en händelse inom samma utsatthetskategori, prioriterades den senast inträffade händelsen. Urvalet av uppföljda brottshändelser baserades på en prioritering

av brottstyper. Prioriteringsordningen utgår från en avvägning av brottstypernas allvarlighetsgrad och hur stor andel av befolkningen som är utsatta för den specifika brottstypen:

1. personrån
2. sexualbrott
3. misshandel
4. hot
5. försäljningsbedrägeri
6. kort-/kreditbedrägeri
7. trakasserier.

Risken med ovan beskrivna regler kan vara att händelser som inträffade under den senare delen av referensperioden överrepresenteras, och att lågprioriterade brotts handlingar, såsom trakasserier, underrepresenteras bland personer som utsatts för flera olika brottstyper.

Målpopulation

Utifrån uppföljningsintervjuerna beskrivs resultaten utifrån den så kallade *brotts handlingsepopulationen*¹⁴. Brotts handlingsepopulationen utgörs av de brotts handlingar som personer som är i åldern 16–84 år och är folkbokförda i Sverige utsattes för under kalenderåret 2019. I uppföljningsintervjuerna för NTU 2020 avses utsatthet för minst en av brottstyperna personrån, sexualbrott, misshandel, hot, trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri.

Viktning

För att resultaten ska bli så tillförlitliga som möjligt har SCB tagit fram vikter, dels med hänsyn till urvalsdesignen, dels utifrån antaganden om externt bortfall¹⁵ och täckningsfel¹⁶ i datamaterialet för såväl huvudundersökningen som uppföljningsintervjuerna. För varje person som följts upp har en *individvikt* beräknats, och för varje brotts handling som följts upp har en *händelsevikt* beräknats. Syftet är att kunna redovisa resultat för brotts utsatta personer och brotts handlingar i befolkningen (16–84 år), och inte enbart för respektive svarsmängd.

¹⁴ Vidare finns *individpopulationen*, vilken utgörs av personer i åldern 16–84 år som är folkbokförda i Sverige och som under kalenderåret 2019 varit utsatta för minst en av brottstyperna personrån, sexualbrott, misshandel, hot, trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri. I aktuell kortanalys dras dock inga slutsatser utifrån individpopulationen eftersom resultat enbart redovisas utifrån brotts handlingsepopulationen.

¹⁵ Externt bortfall består av individbortfall och händelsebortfall. Läs mer om detta i avsnittet *Bortfall*.

¹⁶ Täckningsfel består av undertäckning och övertäckning. Undertäckning innebär att vissa objekt som ingår i populationen saknas i urvalsramen, medan övertäckning innebär att objekt som inte ingår i populationen finns i urvalsramen.

Individvikterna baseras dels på *designvikter*, dels på *kalibreringsvikter*. Designvikterna baseras på urvalsdesignen i huvudundersökningen och på uppföljningsintervjuerna. För att kompensera för att vissa grupper, exempelvis äldre personer, svarar i större utsträckning än andra (och vice versa) används kalibreringsvikter. Detta är viktigt, eftersom den grupp som svarar i större utsträckning kan ha en annan fördelning vad gäller de olika undersökningsvariablerna, vilket leder till att resultaten får en snedvridande effekt, en effekt som kalibrering dämpar.

Händelsevikterna baseras på individvikterna genom att summan av händelsevikterna blir en skattning av det totala antalet brottsändelser som personerna i individpopulationen utsatts för. Vidare kalibreras händelsevikterna mot det totala antalet brottsändelser per brottstyp utifrån huvudundersökningen. Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar.

Bortfall

Alla urvalsundersökningar dras med ett visst bortfall och det är något som ofta tas i beaktande när man studerar ett datamaterials kvalitet. Många forskare inom surveymetodik har dock på senare år omprövat betydelsen av hög svarsfrekvens och funnit att ett stort bortfall inte alltid försämrar resultatens representativitet eller tillförlitlighet.¹⁷ Det som däremot är av vikt är hur och i vilken mån ett bortfall snedvrider datamaterialet, något som beror på bortfallets struktur. Slumpmässiga bortfall, som innebär att anledningen till att vissa inte deltar i undersökningen är helt slumpmässigt och jämt spritt i undersökningspopulationen, påverkar inte resultaten i ett datamaterial. Systematiska bortfall som har ett direkt samband med det som studeras är däremot något som påverkar resultaten.¹⁸ Det kan exempelvis handla om att man inte anser sig behöva delta i undersökningen eftersom man inte har blivit utsatt för något brott. Det kan också handla om att man inte deltar i undersökningen eftersom det upplevs som jobbigt att prata om det som man har blivit utsatt för. Den här typen av bortfall kan därför leda till över- och underskattningar i utsatthet för brott.¹⁹

Externt bortfall

Externt bortfall innefattar personer som inte vill eller kan medverka i undersökningarna. Två typer av externa bortfall är av relevans, dels *individbortfall*, dels *händelsebortfall*. Individbortfallet består av två olika grupper:

¹⁷ Se exempelvis Hedlin 2020; Brick och Tourangeau 2017; Särndal och Lundquist 2014; Kreuter 2013; Davern 2013; Lee, Brown, Grant, Belin, Brick 2009; Groves och Peytcheva 2008; Stang och Jöckel 2004.

¹⁸ Lindén-Boström och Persson 2010; Reuterberg 2001; Groves 2006.

¹⁹ För att läsa mer om i vilken mån bortfallet har påverkat resultaten från uppföljningsintervjuerna 2019, se kortanalysen om kvalitetsbedömningen (Brå 2020a).

- Personer som i huvudundersökningen inte angav sitt telefonnummer för att delta i uppföljningsintervjuer.
- Personer som i huvudundersökningen angav sitt telefonnummer, men som sedan av olika skäl inte deltog i uppföljningsintervjuerna.²⁰

Händelsebortfallet består dels av individbortfallet, dels av bortfallet som uppstår genom att personer i uppföljningsintervjuerna inte besvarar frågorna om en specifik händelse.

Den del av individbortfallet som består av personer som inte deltog i uppföljningsintervjuer, trots att de i huvudundersökningen angav sitt telefonnummer, uppgår till 23,7 procent av urvalet (se tabell 1 nedan). Det kan bland annat bero på att de inte ville delta i undersökningen, inte gick att nå, eller var förhindrade från att medverka.

- ”Förhindrad medverkan” kan bero på exempelvis språksvårigheter, sjukdom eller funktionsnedsättning.
- ”Ej anträffad” avser personer som SCB inte lyckats få tag på, trots att de angav ett telefonnummer i huvudundersökningen.
- ”Avböjd medverkan” avser personer som SCB har fått kontakt med, men som inte ville medverka.

Den vanligaste orsaken är att personen inte kunnat nås per telefon, medan den näst vanligaste orsaken är att personen avböjt att medverka (se tabell 1).

Tabell 1. Urval och bortfall i uppföljningsintervjuerna för NTU 2020.

Tabell 1	Antal	Andel (%)
Urval	3 000	..
– övertäckning	1	..
Nettourval	2 999	100
Respondenter, viktat ^a	..	74,9
Respondenter, oviktat ^a	2 288 ^b	76,3
Bortfall, viktat	..	25,1
Bortfall, oviktat	711	23,7
därav		
Förhindrad medverkan	18	0,6

OBS: tabellen fortsätter på nästa sida.

²⁰ Av de 15 071 personer som i huvudundersökningen uppgav att de utsatts för någon av de aktuella brottstyperna var det 6 621 personer som inte angav sitt telefonnummer i samband med att information om en eventuell uppföljningsintervju gavs. Och av dem som svarade att de ville vara med, var det 711 personer som sedan ändå inte deltog. Totalt utgör dessa bortfall 48,6 procent av alla som i huvudundersökningen uppgivit att de utsatts för någon av de aktuella brottstyperna.

Ej anträffad	574	19,1
Avböjd medverkan	119	4,0

^a Den oviktade svarsandelen ger information om hur väl man har lyckats med datainsamlingen från ett specifikt urval, medan den viktade svarsandelen ger en uppskattning av hur resultaten skulle se ut om en totalundersökning gjordes. Eftersom den viktade svarsandelen tar hänsyn till ett eventuellt överurval av grupper där svarsbenägenheten vanligen är låg, kan den betraktas som en något mer rättvisande kvalitetsindikator. Läs mer om viktning i avsnittet *Viktning*.

^b Notera dock att antalet verifierat brottsutsatta enligt uppföljningen var 2 026 personer. Läs mer om verifierat brottsutsatta i avsnittet *Ej uppföljda brotts handlingar*.

Internt bortfall

Internt bortfall innebär att en person som valt att medverka i undersökningen inte besvarar alla frågor som ställs. Ett högt internt bortfall kan indikera att en fråga inte fungerar som det är tänkt och därmed inte bör ingå i resultaten. Eftersom en del av frågorna i undersökningen kan uppfattas som känsliga, kan de medföra internt bortfall genom att vissa intervjupersoner inte vill besvara dem.

I intervjuformuläret finns svarsalternativen ”vet ej” och ”vill ej svara”, som i vissa fall kan betraktas som internt bortfall. Eftersom intervjuformuläret innehåller många detaljerade frågor om händelsen, kan det ibland vara svårt för respondenten att besvara alla frågor. Det rör främst frågor om gärningspersonen, där vissa frågor förutsätter att respondenten måste vara bekant med eller känna gärningspersonen för att kunna besvara frågan. Svarsalternativet ”vet ej” betraktas därför inte som internt bortfall för den typen av frågor. Svarsalternativet ”vill ej svara” hanteras däremot som internt bortfall. Vidare är det viktigt att betona att nivåerna av ”vet ej” eller ”vill ej svara” i vissa fall är missvisande och ser större ut än vad de faktiskt är, beroende på att antalet händelser för varje enskild fråga varierar, eftersom vissa frågor är följdfrågor till tidigare filtreringsfrågor.

För de fem brottstyper²¹ där frågan om gärningspersonens exakta ålder ställs, är det en stor andel händelser där respondenterna svarat ”vet ej”. Det är förståeligt eftersom det i många fall kan vara svårt att veta det. För dem som inte kunde uppge en exakt ålder på gärningspersonen, tillkommer följdfrågan om de kan uppge en ungefärlig ålder. Ett mer korrekt sätt att redovisa andelen ”vet ej” är således att slå ihop de tre frågor som ställs om gärningspersonens ålder: huruvida respondenten kan uppskatta gärningspersonens ålder överhuvudtaget, exakt ålder och ungefärlig ålder.²²

En stor andel händelser där respondenter svarat ”vet ej” gäller också frågan om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog. Detta är ännu en fråga som kan vara svår att besvara. Andelen är särskilt stor för

²¹ Personrån, sexualbrott, misshandel, hot och trakasserier.

²² Andelen ”vet ej” är då 5,2 procent för personrån, 1,6 procent för sexualbrott, 1,6 procent för misshandel, 5,2 procent för hot, och 11,5 procent för trakasserier. Andelen ”vill ej svara” är 0,2 procent för sexualbrott.

personrån, där en förklaring skulle kunna vara att personrån ofta har begåtts av en okänd person och på en allmän plats. Även för hot är andelen ”vet ej” stor, vilket, precis som för personrån, delvis skulle kunna förklaras av att en relativt stor andel av händelserna har skett på en allmän plats och begås av en okänd gärningsperson (även om detta är vanligare vid personrån). Vidare är det 25 procent av hoten som uppges ha skett via telefon/sms eller på internet, vilket också kan vara en förklaring.

En förteckning över andelen händelser där respondenterna uppgett ”vet ej” och ”vill ej svara” för de resultat som redovisas i den aktuella kortanalysen finns i bilaga 2.

Tillförlitlighet

Det är viktigt att betona att det finns begränsningar med uppföljningsintervjuerna som påverkar tillförlitligheten. Urvalet representerar inte hela populationen av brottsutsatta personer och brotthändelser; exempelvis inkluderas inte barn och ungdomar under 16 år²³ i urvalet, och inte heller personer över 84 år. Det är inte heller troligt att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, såsom hemlösa, människor med svår missbruksproblematik och grovt kriminella, är representerade. Detta beror dels på att svarsfrekvensen i dessa grupper kan antas vara särskilt låg vid den här typen av undersökningar, dels på att undersökningen inte når personer som saknar adress i *Registret över totalbefolkningen*²⁴ eller personer som vistas på institution (exempelvis inom sjuk- eller kriminalvården). Att inte kunna fånga upp marginaliserade grupper kan anses vara särskilt olyckligt med tanke på att det finns goda skäl att anta att de kan vara mer drabbade av brott än befolkningen i genomsnitt (Brå 2000, Nilsson 2002).

Ytterligare faktorer som påverkar tillförlitligheten är den andel personer som valde att inte delta i uppföljningsintervjuer (se avsnittet *Externt bortfall*). Något annat som bör noteras är att respondenter får svara på uppföljningsfrågor om maximalt tre händelser, vilket innebär att det finns en risk att utsatthet för vissa brottstyper underskattas.

Mätfel

I urvalsundersökningar är mätfel en felkälla som ofta är av stor betydelse, något som huvudsakligen orsakas av intervjuformulärets utformning, av omständigheter vid svarstillfället eller av respondenten, och det kan leda till såväl över- som underskattningar i resultaten. I vilken utsträckning resultaten i undersökningen ger en korrekt bild av verkligheten beror alltså till stor del på mätfelens omfattning.

²³ Däremot består urvalet av personer som är födda 1936–2004. De som är födda 2004 fyller 16 år undersökningsåret 2020. Det innebär att personer som vid undersökningstillfället var 15 år gamla ingår.

²⁴ Vilket också innebär att undersökningen inte når personer med skyddade adressuppgifter.

Eftersom en del av frågorna i undersökningen kan uppfattas som känsliga, kan de medföra att vissa intervjupersoner inte vill besvara dem. Detta kan bland annat vara fallet för särskilt integritetskränkande brott, såsom sexualbrott, och för brotts handlingar som har begåtts av någon man känner, såsom en närstående i hemmet. En konsekvens kan därför vara att vissa brottstyper samt vissa omständigheter kring brotts handlingarna underskattas. Att känsliga brott underrapporteras kan även vara en konsekvens av att använda telefonintervjuer som metod, om den intervjuade inte får förtroende för intervjuaren per telefon eller om den omgivande miljön är störande. Det kan också hända att den tillfrågade tar till ”socialt önskvärda” svar, exempelvis på frågan om brottet är anmält till polisen eller inte. Den tillfrågade kan också oavsiktligt svara fel, för att han eller hon inte minns eller har förträngt händelsen. Det kan också förekomma att handlingar placeras fel i tiden, det vill säga att respondenten felaktigt inkluderar en handling som inträffade före eller efter referensperioden (den så kallade teleskopeffekten), eller exkluderar en handling som egentligen inträffade under referensperioden. Vid telefonintervjuer finns också en risk för mer ogenomtänkta svar än vid exempelvis webb- eller postenkäter. Vidare finns det en risk att särskilda egenskaper hos intervjuaren påverkar respondentens svar – den så kallade intervjuareffekten. Det kan handla om demografiska egenskaper, såsom kön och ålder, men även om intervjuarens attityd under intervjun. Det är inte möjligt att mäta hur stor påverkan intervjuareffekter har haft på en undersökning, men däremot visar tidigare forskning att ju fler intervjuare, desto mindre intervjuareffekter (West och Blom 2017).²⁵

Viktigt att betona är att respondenter får svara på uppföljningsfrågor om maximalt tre handlingar, oavsett hur många brotts handlingar man har utsatts för. Det innebär att de personer som varit utsatta för ett stort antal brotts handlingar får lika stor betydelse i beräkningarna som de personer som utsatts för enstaka brott. Därmed kan det finnas skevheter i redovisningarna av omständigheterna kring brott, vilket innebär att resultaten för brottstyper med hög upprepad utsatthet ska tolkas med särskild försiktighet. Detta gäller exempelvis kvinnors utsatthet för misshandel i hemmet. Utsatthet för våld i hemmet är, enligt tidigare forskning (se exempelvis Brå 2014), ofta upprepad. Därför kan misshandelsbrott mot kvinnor som sker i hemmiljö och av en närstående gärningsperson antas vara vanligare än vad resultaten från uppföljningsintervjuerna visar.

För att se vilka åtgärder som har vidtagits för att minimera riskerna för mätfel, se avsnittet *Kontroll och rättning* nedan.

²⁵ Det var 16 intervjuare som genomförde uppföljningsintervjuerna för NTU 2020.

Ej uppföljda brottshändelser

En typ av mätfel i uppföljningsintervjuerna utgörs av de brottshändelser som ingick i urvalet men inte följdes upp, av olika skäl. Det handlar om de händelser som utifrån intervjuerna har kategoriserats som ej inträffade eller ogiltiga, eller som att de ingår i en annan brottshändelse. Med andra ord, de händelser som har rapporterats i huvudundersökningen, men som enligt uppföljningsintervjuerna inte har inträffat.

De händelser som ej har inträffat eller är ogiltiga kan exempelvis handla om att det under uppföljningsintervjun framkom att händelsen inte inträffade under det aktuella kalenderåret, att respondenten svarat för någon annan person i huvudundersökningen eller att respondenten missuppfattat frågan. Andelen händelser med det här mätfelet var störst för trakasserier (24,4 %) ²⁶, följt av försäljningsbedrägeri (18,3 %). Andelen händelser som ingick i en annan brottshändelse var störst för hot (25,5 %), följt av misshandel (14,3 %). Vidare var det totalt 3,4 procent av händelserna som av olika skäl inte blev uppföljda ²⁷, vilket innebär att det för dessa är okänt huruvida det rör sig om faktisk utsatthet eller ej. Det finns därför en risk att brottsutsattheten underskattas något på grund av det händelsebortfall som förekommit. Tabell 2 redovisar antal brottshändelser särredovisat på om de blev uppföljda eller inte.

Viktigt att betona är att händelser som i intervjuerna kategoriserats som ej inträffade eller ogiltiga och som att de ingår i en annan händelse inte är att betrakta som händelsebortfall. Anledningen är att de är baserade på information från huvudundersökningen och ingår i viktberäkningen för såväl individ- som händelsevikterna. I de fall där ingen av de händelser som en person ska följas upp för har inträffat, eller om alla händelser klassats som ogiltiga enligt uppföljningsintervjuerna, anses personen inte vara verifierat utsatt. Det här innebär att antalet verifierat brottsutsatta enligt uppföljningsintervjuerna är 2 026 personer (utav 2 288 personer) och det är resultat för dessa som redovisas i den här kortanalysen (se tabell 3). ²⁸ Observera att brottsutsatta enligt huvudundersökningen här avser de som besvarat uppföljningsintervjuer, vilket alltså inte är detsamma som antalet brottsutsatta totalt enligt huvudundersökningen.

De mätfel som har beskrivits i det här avsnittet får konsekvenser för nivåskattningarna i resultaten från uppföljningsintervjuerna, och därför är

²⁶ Dock var andelen för uppföljningsintervjuerna i NTU 2019 betydligt större (41,6 %). Anledningen var att det i intervjuerna framkom att en stor andel personer som i huvudundersökningen uppgav att de utsatts för trakasserier i själva verket räknat med telefonförsäljare och dylikt. Frågans formulering korrigerades därför inför NTU 2020.

²⁷ Det kan till exempel handla om att samtalet avbröts.

²⁸ Trots förekomsten av händelser med den här typen av mätfel är bedömningen att datamaterialet för huvudundersökningen håller, så länge mätfelet är konstanta över tid, eftersom syftet med NTU är att studera utvecklingen och att jämföra grupper.

det viktigt att tolka dem med viss försiktighet.

Tabell 2. Antal brottshändelser, särredovisat på om de blev uppföljda eller inte, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Uppdelat på brottstyper.

Tabell 2	Verifierade	Ej inträffade/ogiltiga	Ingår i annan brottshändelse	Ej uppföljda	Totalt
Personrån	290	69	14	8	381
Sexualbrott	485	89	40	44	658
Misshandel	471	95	99	28	693
Hot	518	91	218	29	856
Trakasserier	260	97	33	8	398
Försäljningsbedrägeri	501	121	24	16	662
Kort-/kreditbedrägeri	501	122	55	15	693
Totalt	3 026	684	483	148	4 341

Tabell 3. Särredovisning av antal och andel (%) brottsutsatta enligt huvudundersökningen, och verifierat brottsutsatta enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020.

Tabell 3	Antal	Andel
Brottsutsatta enligt huvudundersökningen	2 288	100
Verifierat brottsutsatta enligt uppföljningsintervjuerna	2 026	88,5

Generaliserbarhet

Eftersom urvalet och individ- och händelsevikterna för uppföljningsintervjuerna baseras på den brottsutsatthet som har rapporterats i huvudundersökningen, generaliseras inte resultaten till hela befolkningen (16–84 år). Det skiljer sig från urvalet för huvudundersökningen, som dras från registret över totalbefolkningen (RTB), vilket innebär att resultaten kan generaliseras till hela befolkningen (16–84 år). Givet de begränsningar som har beskrivits i det här avsnittet, är målpopulationen för uppföljningsintervjuerna personer i åldern 16–84 år som utsatts för minst en av brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier, försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri, samt de brottshändelser som denna brottsutsatthet utgörs av under 2019 (se avsnittet *Målpopulation*).

Konfidensintervall

I urvalsundersökningar går det aldrig att få exakta skattningar, och eftersom antalet observationer kan variera beroende på frågeområde och vilken grupp i befolkningen som studeras, varierar även osäkerheten i skattningarna. Därför redovisas resultaten ihop med ett 95-procentigt konfidensintervall i bilaga 3. Konfidensintervallet är ett mått på osäkerheten i skattningen och består av det skattade värdet, standardavvikelsen för det

skattade värdet, och slutligen av en konfidensgrad (Edling och Hedström 2003), som i den här kortanalysen är 95 procent. Något som bör noteras är att konfidensintervall skattar den urvalsosäkerhet som uppstår när ett slumpmässigt urval dras, men inte systematiska källor till osäkerhet, såsom systematiska mätfel och bortfall. Principen är att ju färre respondenter, desto bredare konfidensintervall – alltså desto större osäkerhet i skattningen.

För att exemplifiera är andelen hot som uppges ha polisanmälts 26 procent, med ett konfidensintervall på 20–33 procent. Motsvarande andel för personrån är 30 procent med ett konfidensintervall på 19–43 procent (se bilaga 3). Det är alltså en större osäkerhet i skattningen för polisanmälda personrån än för hot. Skillnaden i storleken på dessa konfidensintervall beror på att antalet händelser som resultaten baseras på skiljer sig åt mellan hot och personrån. Antalet händelser som ingår i uppföljningsintervjuerna är större för hot än personrån (se tabell 2 i avsnittet *Ej uppföljda brotts handlingar*), vilket förklarar att konfidensintervallet är bredare för personrån än för hot.

Konfidensintervall kan även användas för att studera om skillnader mellan olika redovisningsgrupper är statistiskt signifikanta. Om två konfidensintervall inte överlappar, kan man dra slutsatsen att skillnaden är statistiskt signifikant. Detta till trots bör det noteras att skillnader som lyfts fram i denna rapport inte nödvändigtvis är statistiskt säkerställda.

Konfidensintervallen för vissa skattningar går in i varandra, vilket i vissa fall kan innebära att det i de fallen inte går att säga med 95 procents säkerhet att det finns en nivåskillnad mellan grupperna som redovisas.

Eftersom antalet händelser i vissa fall är litet är det viktigt att resultaten tolkas med försiktighet. Vidare finns det än så länge bara resultat för två år, men i takt med att mättillfällena blir fler kommer det finnas möjligheter att studera trender och hur utvecklingen ser ut över tid.

Kontroll och rättning

För att minska mätfelen har flera åtgärder vidtagits. Bland annat gjordes inför 2019 års undersökning en expertgranskning och kognitiva intervjuer som genomfördes av mättekniker vid SCB. Vidare genomgår intervjuerna en särskild utbildning för undersökningen, som möjliggör att de direkt kan hjälpa respondenten om det uppstår tveksamheter. De personer som angett sitt telefonnummer för att delta i en uppföljningsintervju har själva möjlighet att ange vilka dagar och vilken tid på dygnet som de vill bli kontaktade. Det finns även möjlighet att avbryta intervjun och återuppta den vid ett annat tillfälle. Vidare är intervjuformuläret inlagt i ett datasystem som ska göra att hopp mellan olika frågor med automatik blir rätt. Under intervjun knappar intervjuaren in svaren i datorn. Felaktiga svar kan till stor del kontrolleras direkt i systemet, vilket gör att bearbetningsfelen minimeras.

Efter att uppföljningsintervjuerna för 2020 hade avslutats upptäcktes en

felprogrammering i frågeformuläret. Felprogrammeringen innebar att frågan om gärningspersonens ålder inte ställdes då ett antal kriterier var uppfyllda samtidigt. Detta innebar att information om gärningspersonens ålder saknades för 180 personer. SCB beslutade därför i samråd med Brå att en återkontakt skulle göras. Totalt fick SCB kontakt med 112 personer. Intervjuerna upplevde inte några negativa reaktioner från urvalspersonerna i samband med kompletteringen. Bedömningen är att eftersom det rör sig om relativt få personer bör det inte ha påverkat resultaten om gärningspersonens ålder i någon större utsträckning.

En kvalitetsgranskning har genomförts genom kontroller av frekvenser, för att studera om svarsandelarna är rimliga för samtliga variabler. Eftersom telefonintervjuer varit metoden, innehåller den inbyggda logiska kontroller, vilket bland annat innebär att respondenten inte kan ange två svarsalternativ när endast ett efterfrågas. Rättningskontroller har därför inte varit nödvändiga. Bearbetningen av datamaterialet har bland annat bestått av att namnge alla variabler för att förtydliga deras innebörd och att matcha redovisningsvariabler såsom kön och ålder mot datamaterialet från huvudundersökningen. Vidare har kodböcker tagits fram för att kontrollera eventuella fel vid bearbetningen av datamaterialet. Fel som har upptäckts i bearbetningen har åtgärdats. Inga rättningar har varit nödvändiga, så uppföljningsintervjuerna håller hög kvalitet i detta avseende.

Bilaga 2. Internt bortfall

Tabell 4. Andel (%) händelser där respondenterna har svarat "vet ej" och "vill ej svara" i uppföljningsintervjuerna för NTU 2020 (saknat värde = ingen som svarat detta).

Tabell 4	Vet ej	Vill ej svara
Personrån		
Typ av plats		
Gärningspersonens kön	4,5	
Relation till gärningspersonen	2,1	
Gärningspersonens ålder	5,2	
Påverkad gärningsperson	29,7	
Polisanmäld		
Sexualbrott		
Typ av plats		
Gärningspersonens kön	1,4	
Relation till gärningspersonen	0,2	
Gärningspersonens ålder	1,6	0,2
Påverkad gärningsperson	14,3	
Polisanmäld	0,4	
Misshandel		
Typ av plats		
Gärningspersonens kön	0,4	0,2
Relation till gärningspersonen	0,2	0,6
Gärningspersonens ålder	1,6	
Påverkad gärningsperson	11,7	0,2
Polisanmäld	0,2	0,2
Hot		
Typ av plats		
Gärningspersonens kön	4,2	
Relation till gärningspersonen	0,6	
Gärningspersonens ålder	5,2	
Påverkad gärningsperson	26,1	0,2
Polisanmäld	0,6	
Trakasserier		
Gärningspersonens kön	14,6	0,4
Relation till gärningspersonen	3,5	0,4
Gärningspersonens ålder	11,5	

OBS: tabellen fortsätter på nästa sida.

Polisanmäld	0,4	
Försäljningsbedrägeri		
Polisanmäld	0,2	
Kort-/kreditbedrägeri		
Polisanmäld	1,2	

Bilaga 3. Resultat med konfidensintervall

Tabell 5. Gärningspersonens kön 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %).

Tabell 5	Totalt	Konfidensintervall	Män	Konfidensintervall	Kvinnor	Konfidensintervall
Misshandel						
Gärningsperson man	87	79–92	89	79–96	83	72–90
Gärningsperson kvinna	13	8–21	11	4–21	17	10–28
Hot						
Gärningsperson man	90	85–94	93	85–97	88	80–93
Gärningsperson kvinna	10	6–15	7	3–15	12	7–20
Sexualbrott						
Gärningsperson man	96	91–99	x	x	99	95–100
Gärningsperson kvinna	4	1–9	x	x	1	0–5
Personrån						
Gärningsperson man	98	91–100	99	92–100	x	x
Gärningsperson kvinna	2	0–9	1	0–8	x	x
Trakasserier						
Gärningsperson man	79	71–86	x	x	82	71–90
Gärningsperson kvinna	21	14–29	x	x	18	10–29

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell 6. Gärningspersonens ålder 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %).

Tabell 6	Totalt	Konfidensintervall	Män	Konfidensintervall	Kvinnor	Konfidensintervall
Misshandel						
17 år eller yngre	38	29–48	38	25–53	39	27–51
18–34 år	45	36–55	52	37–66	37	26–49
35–64 år	13	7–20	8	3–19	18	10–29
65 år eller äldre	2	1–7	–	–	5	2–13
Kan ej uppskatta	1	0–5	2	0–9	1	0–6

OBS: tabellen fortsätter på nästa sida.

Åldern						
Hot						
17 år eller yngre	15	10–20	13	7–22	16	10–24
18–34 år	36	29–43	38	28–49	34	25–44
35–64 år	46	38–53	46	35–57	45	36–56
65 år eller äldre	1	0–3	1	0–4	1	0–5
Kan ej uppskatta åldern	3	1–7	2	0–8	4	1–9
Sexualbrott						
17 år eller yngre	8	4–14	x	x	6	2–13
18–34 år	60	51–70	x	x	63	52–73
35–64 år	23	16–32	x	x	24	15–33
65 år eller äldre	4	1–9	x	x	4	1–10
Kan ej uppskatta åldern	5	2–10	x	x	3	1–9
Personrån						
17 år eller yngre	16	7–28	16	8–29	x	x
18–34 år	70	56–82	70	55–82	x	x
35–64 år	6	2–16	3	0–11	x	x
65 år eller äldre	–	–	–	–	x	x
Kan ej uppskatta åldern	8	3–18	11	4–23	x	x
Trakasserier						
17 år eller yngre	5	2–10	x	x	3	0–9
18–34 år	31	23–40	x	x	38	26–50
35–64 år	42	33–51	x	x	41	29–54
65 år eller äldre	9	5–16	x	x	9	4–18
Kan ej uppskatta åldern	14	8–22	x	x	10	4–20

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas. Streck (-) innebär att observationer finns, men att andelen är avrundad till 0,0.

Tabell 7. Relation till gärningspersonen 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %).

Tabell 7	Totalt	Konfidensintervall	Män	Konfidensintervall	Kvinnor	Konfidensintervall
Misshandel						
Partner/f.d. partner	12	7–20	–	–	29	19–41
Familj/släkt	19	12–27	19	10–31	19	11–30

OBS: tabellen fortsätter på nästa sida.

Vän/bekant	24	17-33	20	10-32	30	20-42
Ytligt bekant/annan	7	3-13	6	2-16	9	4-17
Helt okänd	37	28-47	55	41-68	13	6-22
Hot						
Partner/f.d. partner	8	4-12	1	0-5	14	8-22
Familj/släkt	8	5-13	2	0-6	15	9-23
Vän/bekant	18	13-24	13	7-21	23	16-32
Ytligt bekant/annan	13	9-19	15	9-24	11	6-19
Helt okänd	53	45-60	69	58-78	37	28-47
Sexualbrott						
Partner/f.d. partner	8	4-15	x	x	9	4-16
Familj/släkt	-	-	x	x	-	-
Vän/bekant	29	20-38	x	x	27	18-37
Ytligt bekant/annan	14	8-22	x	x	13	7-21
Helt okänd	49	39-59	x	x	52	41-62
Personrån						
Partner/f.d. partner	7	2-16	.	.	x	x
Familj/släkt	-	-	-	-	x	x
Vän/bekant	3	0-10	1	0-8	x	x
Ytligt bekant/annan	11	5-22	14	6-26	x	x
Helt okänd	79	66-88	84	72-93	x	x
Trakasserier						
Partner/f.d. partner	17	11-25	9	4-18	22	13-33
Familj/släkt	5	2-10	8	3-17	4	1-10
Vän/bekant	31	23-40	34	23-46	29	19-41
Ytligt bekant/annan	11	6-18	8	3-17	13	6-23
Helt okänd	36	27-45	41	30-54	32	22-44

Kryss (x) innebär att det ovtikade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Streck (-) innebär att observationer finns, men att andelen är avrundad till 0,0.

Punkt (.) innebär att observationer saknas, dvs. att antalet är 0.

Tabell 8. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %).

Tabell 8	Totalt	Konfidensintervall	Män	Konfidensintervall	Kvinnor	Konfidensintervall
Misshandel						
Ja (tror/vet det)	34	26–43	39	27–53	27	17–38
Nej (tror/vet det)	56	47–66	51	37–64	65	53–75
Vet ej	9	5–16	10	4–21	9	4–17
Hot						
Ja (tror/vet det)	33	26–40	30	21–40	35	26–45
Nej (tror/vet det)	41	34–48	41	31–52	41	32–51
Vet ej	26	20–33	29	21–40	23	16–32
Sexualbrott						
Ja (tror/vet det)	41	32–51	x	x	43	32–53
Nej (tror/vet det)	47	38–57	x	x	45	34–56
Vet ej	12	6–19	x	x	12	7–21
Personrån						
Ja (tror/vet det)	19	10–31	18	9–31	x	x
Nej (tror/vet det)	62	48–74	63	49–76	x	x
Vet ej	19	10–32	19	9–32	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell 9. Typ av brottsplats 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %).

Tabell 9	Totalt	Konfidensintervall	Män	Konfidensintervall	Kvinnor	Konfidensintervall
Misshandel						
Allmän plats	34	25–43	46	32–59	18	10–28
Arbete/skola	30	21–39	29	18–43	30	20–42
Bostad	33	25–42	22	12–35	49	37–61
Annan plats	3	1–8	4	1–12	3	1–10
Hot						
Allmän plats	55	46–64	64	52–75	45	32–57

OBS: tabellen fortsätter på nästa sida.

Arbete/skola	20	14-28	22	13-34	18	10-29
Bostad	17	11-25	5	1-13	31	21-44
Annan plats	7	3-13	8	3-17	6	2-14
Sexualbrott						
Allmän plats	47	37-57	x	x	49	38-60
Arbete/skola	21	14-30	x	x	17	10-27
Bostad	29	20-39	x	x	30	21-41
Annan plats	3	1-8	x	x	3	1-9
Personrån						
Allmän plats	81	69-90	90	78-96	x	x
Arbete/skola	3	1-11	4	1-13	x	x
Bostad	13	6-24	3	0-12	x	x
Annan plats	3	0-10	3	1-12	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell 10. Andel (%) händelser som uppges vara polisanmälda 2019, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Redovisning utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %).

Tabell 10	Totalt	Konfidensintervall	Män	Konfidensintervall	Kvinnor	Konfidensintervall
Misshandel	24	17-33	20	11-33	29	19-41
Hot	26	20-33	21	14-31	31	22-41
Sexualbrott	12	7-20	x	x	10	5-18
Personrån	30	19-43	31	19-45	x	x
Trakasserier	18	12-26	16	9-27	19	11-30
Försäljningsbedrägeri	18	12-26	26	18-35	12	5-25
Kort-/kreditbedrägeri	46	38-54	38	29-48	52	40-64

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.